

**„PROGRAM HOSPODÁRSKEHO
ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE KALUŽA NA ROKY 2023 - 2027
S VÝHLADOM DO ROKU 2030“**

„PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE KALUŽA NA ROKY 2023 – 2027 S VÝHLADOM DO ROKU 2030“

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE	
KALUŽA	
„AKTUALIZÁCIA.“ – dátum schválenia: 14.12.2023	
Plánovacie obdobie	2023 - 2027 s výhľadom do roku 2030
Schvaľovací orgán	Obecné zastupiteľstvo obce Kaluža
Identifikácia územnej samosprávy, pre ktorý sa dokument spracováva	Obec Kaluža, IČO: 00325295
Dátum schvaľovania	14.12.2023
Dátum schvaľovania pôvodného dokumentu (len ak ide o aktualizáciu)	09.03.2020
Členovia riadiaceho výboru participatívnej tvorby PHRSR	Jozef FIC, starosta obce Kaluža Kaluža 4, 072 36 Kaluža Email: urad@kaluza.sk +421 905 924 053
Gestor tvorby PHRSR a jeho kontaktné údaje	Jozef FIC, starosta obce Kaluža Kaluža 4, 072 36 Kaluža Email: urad@kaluza.sk +421 905 924 053
Koordinátor tvorby PHRSR a jeho kontaktné údaje	Jozef FIC, starosta obce Kaluža Kaluža 4, 072 36 Kaluža Email: urad@kaluza.sk +421 905 924 053
Tím pre koordináciu participatívnej tvorby PHRSR	Jozef FIC, starosta obce Kaluža poslanci OZ obce Kaluža: Rudolf Bendžuch Marcel Bendžuch Jaroslava Sarvajová Mgr. Iveta Kalaninová Ing. Mgr. Agáta Kováčová zamestnanci Obecného úradu Kaluža miestni podnikatelia a investori neziskové organizácie pôsobiace v obci spolky, kluby Iveta Ondarišinová, administrátor, i.ondarisinova@azet.sk a kolektív
Členovia tímov pracovných skupín podľa jednotlivých tém	Jozef FIC, starosta obce Kaluža poslanci OZ obce Kaluža zamestnanci Obecného úradu Kaluža miestni podnikatelia a investori neziskové organizácie pôsobiace v obci Kaluža spolky, kluby Iveta Ondarišinová, administrátor, i.ondarisinova@azet.sk a kolektív
Členovia tímu logistickej podpory	Jozef FIC, starosta obce Kaluža zamestnanci obecného úradu Kaluža

**„PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE KALUŽA NA ROKY 2023 – 2027 S VÝHLADOM DO ROKU 2030“**

Adresa zverejnenia PHRSR na napr. webovom sídle zadávateľa tvorby stratégie obce		https://www.kaluza.sk/
1. ÚVOD - Základné východiská procesu tvorby a obsahu		
1.1. Inštitucionálne východiská (legislatíva, kompetencie, partneri a inštitucionalizované štruktúry partnerstiev),		
1.1.1. Legislatíva upravujúca tvorbu a implementáciu PHRSR		<i>Zákon č. 539/2008 Z. z o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov, Metodika a inštitucionálny rámec tvorby verejných stratégií schváleného uznesením vlády SR č. 197/2017 z 26. apríla 2017</i>
1.1.2. Rozhodovacie kompetencie v oblasti tvorby a implementácie PHRSR		<i>Obecné zastupiteľstvo obce Kaluža</i>
1.1.3. Partneri	Dotknutá verejnosť	<i>Obyvatelia obce Socio-ekonomickí partneri pôsobiaci na území obce Kaluža</i>
	Hlavní aktéri rozvoja	<i>Obecný úrad Kaluža Obec Kaluža Obyvatelia obce Kaluža Socio-ekonomickí partneri pôsobiaci na území obce Kaluža</i>
	Hlavní sociálno-ekonomickí partneri	<i>Neziskové organizácie pôsobiace v obci Kaluža Spolky, kluby Orgány verejnej správy Občania obce Kaluža Súkromné podnikateľské subjekty</i>
1.2. Obsahové východiská		
1.2.1. Zdôvodnenie potreby spracovania PHRSR		<i>Potreba tohto dokumentu „Aktualizácie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Kaluža“ vyplýva z ukončenia platnosti prechádzajúceho strategického dokumentu, z legislatívnej povinnosti ale najmä nutnosťou reflektovať aktuálne výzvy, problémy a priority v rozvoji obce s dôrazom na zvyšovanie kvality života obyvateľov obce, podnikateľského prostredia, životného prostredia a vedenia obce v kontexte nových prístupov k rozvoju územia, novej rozpočtovej politiky Slovenskej republiky, Európskej únie a iných zdrojov financií.</i> <i>Hlavné impulzy pre aktualizáciu PHRSR obce:</i> <i>a) koniec platnosti dokumentu PHSR;</i> <i>b) podmienka zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja;</i> <i>c) potreba prehodnotenia prioritných problémov obce;</i> <i>d) potreba prehodnotenia priorit a strategických cieľov pre ďalšie obdobie;</i> <i>e) nová možnosť čerpania nenávratných finančných prostriedkov – nové programové obdobie regionálnej politiky EÚ a nové rozvojové priority EÚ;</i> <i>f) definovanie národných priorit implementácie Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj;</i> <i>g) nutnosť územnej spolupráce a impulzov pre tvorbu PHRSR, s odkazom na prílohu v prípade potreby detailnejšieho zdôvodnenia.</i>

**„PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE KALUŽA NA ROKY 2023 – 2027 S VÝHLADOM DO ROKU 2030“**

1.2.2. Definícia územia pre spracovanie PHRSR a územnej štruktúracie stratégie PHRSR	<i>Kataster obce Kaluža</i>
1.2.3. Relevantné vstupy z nadradených programových a strategických dokumentov	<i>Kľúčové relevantné vstupy pre tvorbu:</i> <i>Agenda 2030 – národné priority</i> <i>Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030</i> <i>Národný investičný plán Slovenskej republiky na roky 2018-2030</i> <i>Operačný program Slovensko 2021 – 2027 (prostredníctvom IUS – Integrovannej územnej stratégie)</i> <i>Plán obnovy EÚ</i> <i>Národná stratégia regionálneho a územného rozvoja SR do roku 2035</i> <i>Stratégia nízko-uhlíkového rozvoja SR do roku 2030 s výhladom do roku 2050</i> <i>Envirostratégie SR 2030</i> <i>RADA PARTNERSTVA KOŠICKÉHO KRAJA pre integrovaný územný rozvoj</i> <i>Strategické ciele pre celé územie VÚC:</i> <i>SC 1 Zlepšiť služby pre obyvateľov a návštevníkov</i> <i>SC 2 Zlepšiť kvalitu životného prostredia</i> <i>SC 3 Rozvíjať inovačný a kreatívny potenciál</i> <i>SC 4 Rozvíjať regionálnu ekonomiku a miestne ekonomiky subregiónov</i> <i>SC 5 Európa bližšie občanom</i> <i>Strategické dokumenty KSK</i> <i>SPR Strategicko plánovací región Dolný Zemplín Michalovsko - Sobrance</i> <i>UMR Územie udržateľného mestského rozvoja Michalovce</i> <i>PHSR obce Kaluža na obdobie rokov 2019 – 2023</i> <i>Akčný plán rozvoja obce Kaluža 2019 – 2023</i> <i>Komunitný plán sociálnych služieb obce Kaluža 2023 – 2030</i> <i>Územný plán obce Kaluža</i>
1.2.4. Informácia o procese participatívnej tvorby PHRSR	<i>1. Identifikácia potreby a impulzov k vypracovaniu aktualizácie PHRSR obce Kaluža a rozhodnutie o začatí prípravných prác</i> <i>2. Prípravné práce, spracovanie a schválenie Vstupnej správy obce Kaluža</i> <i>3. Spracovanie a schválenie „OZNÁMENIA O VYPRACOVANÍ STRATEGICKÉHO DOKUMENTU“</i> <i>4. Inventarizačná, analytická a prognostická fáza tvorby aktualizácie PHRSR</i> <i>5. Stanovenie strategického smerovania, priorít a strategických cieľov PHRSR</i> <i>6. Návrh vlastnej stratégie – strategického prístupu, postupu a nástrojov na dosiahnutie vízie a cieľov</i> <i>7. Nastavenie implementácie, financovania, monitorovania a vyhodnocovania PHRSR</i> <i>8. Prerokovanie a schvaľovanie návrhu PHRSR obce Kaluža</i>

2. ANALYTICKÉ VÝCHODISKÁ

2.1. Zhodnotenie implementácie doterajších stratégií

Kľúčovým rozvojovým dokumentom obce Kaluža naplneným v rokoch 2019 – 2023 bol Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja, ktorý definoval prioritné aktivity:
Rekonštrukcia kultúrneho domu a obecného úradu, obnovenie knižnice a knižného fondu - Interiér
Rekonštrukcia MŠ - Interiér

**„PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE KALUŽA NA ROKY 2023 – 2027 S VÝHLADOM DO ROKU 2030“**

Rekonštrukcia verejnej kanalizácie, vodovodu - dostavba
Rekonštrukcia Domu smútku, Výstavba oplatenia miestneho cintorína
Vybudovanie Promenády na Širave
Modernizácia rekreačnej oblasti stredisku Kaluža – bazény, ubytovacie zariadenia UNIMO, OKÁL, sociálne zariadenia
Výstavba nového oplatenia pri materskej škole
Rekonštrukcia, rozšírenie a doplnenie svetelných bodov verejného osvetlenia v obci, miestneho cintorína, chatových osadách
Rekonštrukcia inžinierskych sietí
Rekonštrukcia miestnych komunikácií, chodníkov, parkovísk, verejných priestranstiev
Rekonštrukcia komunikácií v chatových osadách - extravilán
Rekonštrukcia budovy potravín – polyfunkčný objekt
Rekonštrukcia budovy referátu CR
Vybudovanie zberného dvora, zberných miest komunálneho a separovaného odpadu
Výstavba nájomných bytov
Protipovodňové opatrenia - Potok
Výstavba relaxačno – športovej zóny futbalového ihriska
Rekonštrukcia obecného rozhlasu
Revitalizácia obce - vybudovanie oddychových zón, v centra obce intraviláne aj extraviláne obce
Rekreačné stredisko Medvedie Hora vybudovanie areálu vodných športov – jachting a lodný prístav
Rozšírenie - vodné športy, požičovňa
Zavedenie internetu, televízie a optických rozvodov pre domácnosti a rekreačné chatové osady Wifi/káblová televízia
Vybudovanie cyklotrás, turistických chodníkov

2.2. Kľúčové trendy vývoja, ak by sa stratégia PHRSR neimplementovala

Medzi kľúčové trendy, ktoré výrazne ovplyvňujú súčasný rozvoj obce Kaluža patrí:

- nedostatočné vybavenie územia technickou infraštruktúrou,
- chýbajúce kvalitné a dostupné služby pre obyvateľov, sociálne služby, školstvo, kultúra, šport,
- zhoršenie stavu životného prostredia,
- chýbajúca modernizácia infraštruktúry, nenaplnenie cieľov výstavby,
- zhoršenie bezpečnosti,
- rastúca miera nezamestnanosti.

2.3. Identifikácia vnútorných potenciálov, výziev, limitov a problémov

Daná analýza reflektuje zistenia prieskumu, ktorého výsledky sú spracované a navrhnuté.
Vízia rozvoja do roku 2030 - byť sociálnejšia, zelenšia, inteligentnejšia a pracovne atraktívnejšia obec.
Hlavný cieľ: Zvýšiť životnú úroveň obyvateľov obce Kaluža.
Vízia rozvoja do roku 2030:
Rozvíjať obec v oblasti konkurencieschopnosti, udržateľnosti, ekonomiky, skvalitnením služieb, ochranou životného prostredia, ochranou chránených území. Tento dokument je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami všetkých regionálnych a národných strategických dokumentov.

Hlavné výzvy nového pre roky 2023 - 2027 s výhľadom do roku 2030:

1. Výstavba nájomných obecných bytov
2. Výstavba relaxačno – športovej zóny a ihrísk
3. Čistenie vodných tokov
4. Modernizácia a rozšírenie budovy na Komunitné centrum
5. Modernizácia miestnych komunikácií, vybudovanie chodníkov, parkovísk, parkovacích plôch, autobusových zastávok, oddychovej zóny
6. Modernizácia bazény Kaluža, vybudovanie komplexných služieb A Modernizácia UNIMO, OKAL, vybudovanie komplexných služieb
7. Vybudovanie fotovoltiky
8. Výstavba a modernizácia kanalizácie a vodovodu
9. Modernizácia Domu smútku priestorov cintorína, oplatenie
10. Vybudovanie novej IBV

**„PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE KALUŽA NA ROKY 2023 – 2027 S VÝHLADOM DO ROKU 2030“**

11. Rozšírenie budovy MŠ a rekonštrukcia školskej kuchyne a jedálne, realizácia nového školského ihriska rozšírenie MŠ o 20 miest
12. Modernizácia a rozšírenie obecného verejného osvetlenia a rozhlasu solárnym systémom

Hlavný cieľ bude naplnený prostredníctvom čiastkových cieľov:

- Budovať konkurencieschopnú miestnu ekonomiku s minimálnymi negatívnymi vplyvmi na životné prostredie
- Riešiť problematiku udržateľnej energetiky a koordinácie v území a identifikovať relevantné trendy a impulzy, problematiku dopravy
- Vytvárať podmienky pre spokojný život v modernej obci s kvalitnými službami
- Podporovať rozvoj sociálnej ekonomiky a eliminácia chudoby
- Podporiť sociálne začleňovania, rozvoj sociálnych služieb a podpora aktívneho starnutia
- Chrániť životné prostredie a zdravie obyvateľov
- Zvýšiť množstvo vyseparovaného odpadu v obci
- Starat' sa o chránené územie
- Podporovať rozvoj cestovného ruchu
- Zapojiť verejnosť do rozvoja obce
- Zvyšovať kvalitu života v obci s dôrazom na zlepšenie základných služieb a rozvoj investícií.

Výzvy a potenciály	Socioekonomické	Potenciál pre vytvorenie nových pracovných miest, zvýšenie životnej úrovne.
	Územno-technické	Vyčlenené územia pre výstavbu a modernizáciu budov vo vlastníctve obce, modernizácia komunikácií, výstavba v rozvoji cestovného ruchu, modernizácia cintorína, výstavba relaxačno-športovej zóny, príprava plôch pre výstavbu IBV.
	Prírodno-environmentálne	Príroda a okolie obce vhodné pre širokú škálu voľnočasových aktivít – rekreácia, šport, turistika, cykloturistika ... Úprava potoka a miestnych tokov, výstavba a modernizácia kanalizácie a vodovodu, modernizovanie miestnych komunikácií a chodníkov, vybudovanie fotovoltiky.
	Kultúrne	Zvýšenie počtu miest v MŠ, vybudovanie Komunitného centra, výstavba relaxačno-športovej zóny.
	Inštitucionálno-organizačné	Rekonštrukcia verejného osvetlenia a rozhlasu.
Problémy a limity	Socioekonomické	Zvyšovanie počtu obyvateľov obce s evidovaným trvalým pobytom. Rastúci podiel osôb v poproduktívnom veku v neprospech osôb v predproduktívnom veku. Rastúce nároky na zabezpečenie sociálnych a zdravotníckych služieb.
	Územno-technické	Potrebné zlepšenie energetickej účinnosti budov vo vlastníctve obce. Nedostatočne vybudované vybrané zložky technickej infraštruktúry. Absentujúca infraštruktúra pre rozvoj cestovného ruchu.
	Prírodno-environmentálne	Nedostatočná protipovodňová ochrana, modernizácia budov, rozvoj športu. Rozvoj udržateľnej mobility.
	Kultúrne	Potrebné zvýšenie energetickej účinnosti v budovách obce, rozvoj športu.
	Inštitucionálno-organizačné	Obmedzené finančné zdroje na realizáciu rozvojových zámerov obce. Slabá podpora IT a zavádzania nových technológií

**„PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE KALUŽA NA ROKY 2023 – 2027 S VÝHLADOM DO ROKU 2030“**

		do fungovania samosprávy. Nedostatočná komunikácia s verejnosťou a jej zapojenie do rozhodovacích procesov.
<i>Vnútorne riziká:</i> 1. Personálne riziko -nedostatočný počet osôb poskytujúcich informácie formou dotazníka; nedostatočná participácia jednotlivých aktérov na aktualizácii PHRSR; nedostatočné zapojenie socio-ekonomických partnerov pri aktualizácii dokumentu. 2. Riziko pri spracovaní dokumentu – nedostatočný časový harmonogram. 3. Riziko nepripravenosti strategických dokumentov, z ktorých čerpá tento dokument PHRSR. 4. Riziko nepripravenosti čerpania finančných prostriedkov EÚ a finančných prostriedkov zo štátu. 5. Riziko negatívneho vplyvu na životné prostredie pri realizácii konkrétnych aktivít. 6. Riziko zmeny politických priorít. 7. Riziko vplyvu pandémie COVID na ekonomický vývoj. 8. Riziko ekonomicko-energetickej krízy. 9. Riziko blízkosti vojnového konfliktu za našimi hranicami.		
2.4. identifikácia výziev, limitov a problémov z vonkajšieho prostredia		
<i>Sociálne prostredie - starnutie populácie a negatívny demografický vývoj v Slovenskej republike, nízky prirodzený prírastok obyvateľstva.</i> <i>Technologické prostredie - progresívny nárast využívania IT a virtuálnej komunikácie, proces implementácie elektronických služieb miestnych samospráv v SR.</i> <i>Ekonomické prostredie - dopady pandémie Covid-19 na financovanie miestnych samospráv, nestabilné a nedostatočné financovanie vybraných verejných služieb zo strany štátu, Plán obnovy Slovenskej republiky, zavedenie výdavkových stropov a zohľadňovanie identifikovaných úspor z revízií výdavkov v rezortných limitoch, grantové schémy pre čerpanie prostriedkov EÚ na národnej a medzinárodnej úrovni.</i> <i>Ekologické prostredie - narastajúce environmentálne požiadavky na modernizáciu budov, budovanie fotovoltiky, zhoršujúca sa kvalita životného prostredia, dopady globálnych problémov súvisiacich so zmenou klímy.</i> <i>Politické a legislatívne prostredie - stratégie a priority Košického samosprávneho kraja, nový spôsob uplatňovania regionálnej politiky a čerpanie prostriedkov z Európskej únie, Programového vyhlásenia vlády, národných a medzinárodných dokumentov.</i> <i>Kultúrne prostredie - zmeny v životnom štýle, rast záujmu o rozvoj cestovného ruchu, aktívne trávenie voľného času.</i> <i>Vonkajšie riziko:</i> 1. Personálne riziko -nedostatočný počet osôb poskytujúcich informácie formou dotazníka; nedostatočná participácia jednotlivých aktérov na aktualizácii PHRSR; nedostatočné zapojenie socio-ekonomických partnerov pri aktualizácii dokumentu. 2. Riziko pri spracovaní dokumentu – nedostatočný časový harmonogram. 3. Riziko nepripravenosti strategických dokumentov, z ktorých čerpá tento dokument PHRSR. 4. Riziko nepripravenosti čerpania finančných prostriedkov EÚ a finančných prostriedkov zo štátu. 5. Riziko negatívneho vplyvu na životné prostredie pri realizácii konkrétnych aktivít. 6. Riziko zmeny politických priorít. 7. Riziko vplyvu pandémie COVID na ekonomický vývoj. 8. Riziko ekonomicko-energetickej krízy. 9. Riziko blízkosti vojnového konfliktu za našimi hranicami.		
2.5. Výstupy SWOT analýzy pre voľbu typu stratégie		
<i>Strategický postup a priority sú v súlade s cieľmi VÚC Košického kraja.</i> <i>Priority a časová následnosť budú podľa vyhlásenia konkrétnych výziev.</i> <i>Cieľom tejto fázy je navrhnuť vlastnú stratégiu, ktorá dosiahne naplnenie celého systému začínajúc víziou až po systém cieľov PHRSR.</i>		
Silné stránky	Slabé stránky	
• dostatočná kapacita pre rozvoj, • chránené územia v katastri obce, • nádherná príroda, vhodná pre voľnočasové aktivity,	• vyššia miera nezamestnanosti v porovnaní s priemerom SR, • nedostatočne vybudované zložky technickej infraštruktúry,	

**„PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE KALUŽA NA ROKY 2023 – 2027 S VÝHLADOM DO ROKU 2030“**

• <i>rýchly a pozitívny prístup vedenia obce,</i> • <i>skúsenosti pri získavaní a implementácii projektov,</i> • <i>kvalitný projektový manažér,</i> • <i>kvalitne pripravené projekty,</i> • <i>skúsenosť s realizovaním a implementáciou projektov,</i> • <i>vysoká miera zapojenia podnikateľskej sféry,</i> • <i>zvládanie problémov v obci,</i> • <i>zodpovedný prístup všetkých zainteresovaných,</i> • <i>záujem o rozvoj športu,</i> • <i>kataster územia obce na brehoch Zemplínskej šíravy,</i> • <i>ochota byť kvalitnou a zodpovednou obcou okresu Michalovce.</i>	• <i>riešenie miestnych komunikácií,</i> • <i>potreba rekonštrukcie budov vo vlastníctve obce a výstavba športového areálu,</i> • <i>absentujúca infraštruktúra pre cyklotrasy,</i> • <i>chýbajúce protipovodňové opatrenia,</i> • <i>nedostatočné spektrum služieb pre obyvateľov.</i>
Príležitosti	Ohrozenia
• <i>chránené územia,</i> • <i>rozvoj cestovného ruchu na Zemplínskej šírave,</i> • <i>možnosti atraktívne tráviť voľný čas, športy, predpoklady pre pešiu turistiku a cykloturistiku,</i> • <i>podpora domáceho cestovného ruchu,</i> • <i>podpora výchovy a vzdelávania,</i> • <i>výstavba Komunitného centra,</i> • <i>rozvoj v oblasti vzdelávania environmentálnej politiky,</i> • <i>využitie finančných prostriedkov z podporných schém EÚ a iných zdrojov,</i> • <i>dotácie na ekologické stavby,</i> • <i>zvýšenie množstva separovania odpadov,</i> • <i>poskytnuté bývanie IBV,</i> • <i>možnosť ochrany majetku a životov,</i> • <i>rastúce využívanie stavebných komponentov na výstavbu budov na báze prírodných a ekologických materiálov, fotovoltiky,</i> • <i>stúpajúci záujem o ekologické vykurovacie systémy a ekologické stavby budov.</i>	• <i>negatívny vplyv pandémie COVID-19,</i> • <i>nedostatočné investície zo strany štátu,</i> • <i>chýbajúce vyhlásené výzvy na navrhované projekty,</i> • <i>výkyvy klímy a ohrozenie živelnými pohromami,</i> • <i>kybernetické hrozby, útoky na osobné údaje,</i> • <i>blízkosť vojnového konfliktu.</i>
Návrh strategického prístupu vyplývajúci zo SWOT analýzy	
<i>Pre voľbu stratégie možného jedného zo štyroch prístupov: ofenzívnej stratégie, defenzívnej stratégie, stratégie spojenectva a stratégie úniku. Obec bude realizovať stratégiu výstupov vyplývajúcich zo SWOT analýzy voľbou spojenectva.</i> <i>Rozvojové aktivity by sa mali orientovať na eliminovanie negatívnych dopadov vonkajšieho prostredia s využitím silných stránok obce, príležitostí s rozširovaním ponuky a služieb.</i>	
2.6. Výstup benchmarkingu v kontexte širšieho územia	
<i>Obec Kaluža leží v severnej časti Východoslovenskej nížiny, 10 kilometrov severovýchodne od okresného sídla Michalovce, na južnom úpätí Vihorlatu, ktorý sa znižuje do Podvihorlatskej priekopovej prepadliny, ktorú dnes zaplňa Zemplínska šírava. Je to významné a vyhľadávané rekreačné centrum najmä v letných mesiacoch zemplínskeho regiónu.</i> <i>Na západe sa nachádza Senderov, na severe pohorie Kyjov, na východe Klokočov. Južne sa nachádzajú pôvodné Blatá, ktoré dnes zaliala Zemplínska šírava. Obcou preteká regulovaný potok, ktorý obec delí na dve ulice.</i>	

„PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE KALUŽA NA ROKY 2023 – 2027 S VÝHLADOM DO ROKU 2030“

Kataster celej obce má rozlohu 993 ha, z toho je 136 poľnohospodárskej pôdy, 522 ha lesa. Intravilán obce má rozlohu 49 ha, z čoho zastavanú plochu tvorí 24 ha.

Nadmorská výška je 120 metrov nad morom v strede obce a 106 až 820 v chotári.

V katastri obce sa nachádzajú územia ÚSES, NATURA 2000 – SKCHVU0035 Vihorlatské vrchy – vid' územný plán obce Kaluža.

Obec patrí do okresu Michalovce, ktorý bol zaradený do nízko rozvinutých okresov; nedostatočné vyrovnávanie regiónov.

Medzi základné problémy a výzvy funkčného územia okresu Michaloviec možno zaradiť nasledovné:

- Zlá zdravotná situácia v mestskej funkčnej oblasti, najmä vplyvom neriešenia situácie v PCB látkach - vysoká chorobnosť obyvateľstva v regióne, vysoký podiel výskytu malígnych ochorení v regióne ovplyvnený aj environmentálnou záťažou, znečistením životného prostredia a zamorením regiónu PCB látkami, najvyšší podiel koncentrácie PCB a najvyšší počet exponovaných ľudí v porovnaní s ostatnými časťami Slovenska (najviac zasiahnuté Strážske – Michalovce - Zemplínska šírava).

- Dopady zmeny klímy na sociálnu, environmentálnu a ekonomickú oblasť - absencia cyklistickej infraštruktúry pre znižovanie podielu osobnej automobilovej dopravy (v súčasnosti len 4 km cyklotrás, na druhej strane vysoký podiel ľudí využívajúci bicykel a vysoký potenciál územia pre cyklo dopravu); nedostatok kvalitnej zelene; veľký podiel mestských budov s vysokou energetickou náročnosťou.

- Vysoké znečistenie ovzdušia - zlý stav ovzdušia; Veľký podiel betónových a asfaltových plôch a klimatické zmeny zvyšujú teplotu ovzdušia; zlý stav ovzdušia z dôvodu záťaže automobilovou dopravou; zahusťujúca sa doprava z dôvodu nárastu osobných vozidiel – územie nedimenzované na narastajúci počet áut; vysoký podiel vozidiel s jedným pasažierom; neriešená statická doprava – absencia parkovacej politiky.

- Nadmerná produkcia odpadov a ich nízke zhodnocovanie - nedostatočná úroveň cirkulárnej ekonomiky; malá motivácia obyvateľov pre znižovanie a triedenie odpadov.

- Potreba efektívne reagovať na zvyšujúce sa požiadavky na kvalitu sociálnych služieb - absentujúce služby krízovej intervencie, nízkoprahové služby pre bezdomovcov; nedostatočné kapacity sociálnych služieb na komunitnej úrovni a ich lepšia dostupnosť; Starnutie obyvateľstva v UMR (5 500 nad 65 rokov v meste Michalovce, predpoklad v roku 2030 – 11 000 obyvateľov); absentujúce komunitné služby pre seniorov; problematika marginalizovaných skupín obyvateľstva (mesto s 8% podielom rómskeho obyvateľstva); nedostatočný prístup k sociálnej infraštruktúre a zvýšenie hygienických štandardov bývania príslušníkov MRK; vysoký počet nelegálnych obydlí charakterizovaných extrémne nízkymi hygienickými normami; Anonymizácia obyvateľstva na KVB aj IBV, málo rozvinutý komunitný život; nedostatočné možnosti pre komunitné vyžitie, športové a kultúrne vyžitie.

- Málo pracovných miest hlavne v oblastiach s vyššou pridanou hodnotou a s nízkym dopadom na životné prostredie - vysoká miera nezamestnanosti v okrese Michalovce, slabá príležitosť zamestnať sa; odliv mladých ľudí z mesta; málo atraktívne mesto pre rozvoj cestovného ruchu. Strategicko-plánovací región Dolný Zemplín: Sobrancecko-Michalovsko pozostáva z okresov Michalovce a Sobrance a je situovaný vo východnej časti Košického kraja. Okres Michalovce patrí z hľadiska počtu obyvateľov medzi najväčšie okresy na Slovensku, ku koncu roka 2019 tu žilo 110 748 obyvateľov (13,8% obyvateľstva Košického kraja). Hustota zaľudnenia je tesne pod úrovňou krajského priemeru, na 1 km² tu žije 108,7 obyvateľov, čo je o 10 obyvateľov menej oproti krajskej úrovni (118,7 obyvateľov na 1 km²). Veková štruktúra obyvateľstva okresu Michalovce je podobná s krajským priemerom, s prevahou predproduktívnej zložky oproti poproduktívnej (index starnutia na úrovni 89,1, krajský priemer 89,2). Podľa Atlasu rómskych komunít z roku 2019 žilo v okrese Michalovce v rómskych osídleniach 20,2 % obyvateľov, čo má výrazný vplyv na štruktúru obyvateľstva a trh práce v okrese. Podiel ekonomicky aktívnych obyvateľov dosahuje 47,9 %, čo je takmer na úrovni priemeru kraja. Miera evidovanej nezamestnanosti je mierne nad krajským priemerom, v roku 2019 dosiahla hodnotu 8,4%. Vysoký je však podiel dlhodobo nezamestnaných, ktorý dosahuje úroveň 50,9 %, čo je o 4,5 % viac ako krajský a o 16% viac ako celoslovenský priemer. Priemerná nominálna mesačná mzda dosahuje výšku 1 067 Eur, čo je o 112 Eur menej ako krajský a o 199 Eur menej ako celoslovenský priemer. Najvyšší podiel zamestnancov pracuje v oblasti priemyslu (31,8%), verejnej správy a obrany a povinného sociálneho zabezpečenia (13,0 %) a v oblasti vzdelávania (10,4 %). Až 71 % rozlohy okresu Michalovce tvorí poľnohospodárska pôda, čím sa radí po okrese Trebišov na druhé miesto. SPR Dolný Zemplín: Sobrancecko-Michalovsko je takisto charakteristický prítomnosťou priemyselnej činnosti v oblasti energetiky a to v podobe elektrárne Vojany, ktorej výroba je založená na spaľovaní čierneho uhlia. Vzhľadom na uhlíkovo náročnú výrobu elektriny je nevyhnutné zabezpečiť jej transformáciu so zameraním na ekologizáciu areálu, zvyšovanie podielu OZE, ako aj znižovanie emisií skleníkových plynov s cieľom udržať jej prevádzkyschopnosť do budúcnosti.

2.7. Identifikácia disparít a faktorov rozvoja

**„PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE KALUŽA NA ROKY 2023 – 2027 S VÝHLADOM DO ROKU 2030“**

Po identifikácii disparít - nerovnosti, rozdielnosti, rôznorodosti a faktorov rozvoja bol daný konečný návrh na rozvojové aktivity obce Kaluža:

Hlavné výzvy a problémy, ktoré dokument rieši:

1. Výstavba nájomných obecných bytov
2. Výstavba relaxačno – športovej zóny a ihrísk
3. Čistenie vodných tokov
4. Modernizácia a rozšírenie budovy na Komunitné centrum
5. Modernizácia miestnych komunikácií, vybudovanie chodníkov, parkovísk, parkovacích plôch, autobusových zastávok, oddychovej zóny
6. Modernizácia bazénu Kaluža, vybudovanie komplexných služieb A Modernizácia UNIMO, OKAL, vybudovanie komplexných služieb
7. Vybudovanie fotovoltiky
8. Výstavba a modernizácia kanalizácie a vodovodu
9. Modernizácia Domu smútku priestorov cintorína, oplatenie
10. Vybudovanie novej IBV
11. Rozšírenie budovy MŠ a rekonštrukcia školskej kuchyne a jedálne, realizácia nového školského ihriska rozšírenie MŠ o 20 miest
12. Modernizácia a rozšírenie obecného verejného osvetlenia a rozhlasu solárnym systémom

2.8. Strom výziev a problémov

Vízia rozvoja do roku 2030 - byť obcou sociálnejšia, zelenšou, inteligentnejšou a pracovne atraktívnejšou.

Hlavný cieľ: Zvýšiť životnú úroveň obyvateľov v obci Kaluža.

Vízia rozvoja do roku 2030:

Rozvíjať celú obec v oblasti konkurencieschopnosti, udržateľnosti, ekonomiky, skvalitnením služieb, environmentálnym zapojením s ochranou chránených území, zdravým prostredím vedeným modernou samosprávou. Zároveň bude tento dokument vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami príslušných regionálnych a národných strategických dokumentov.

Hlavný cieľ bude naplnený prostredníctvom čiastkových cieľov:

- Budovať konkurencieschopnú miestnu ekonomiku s minimálnymi negatívnymi vplyvmi na životné prostredie a chránené územie.
- Riešiť problematiku udržateľnej energetiky a koordinácie v území a identifikovať relevantné trendy a impulzy, problematiku výstavby a modernizácie.
- Vytvárať podmienky pre spokojný život v modernej obci s kvalitnými službami.
- Chrániť majetok, bezpečnosť, životné prostredie a zdravie obyvateľov.
- Zapojiť verejnosť do rozvoja obce.
- Rozvoj cestového ruchu.
- Zvyšovať kvalitu života v obci s dôrazom na zlepšenie základných služieb a rozvoj investícií.

3. Rozvojová stratégia

3.1. Vízia rozvoja a hlavný cieľ

Vízia pre obec Kaluža do roku 2030:

Byť obcou sociálnejšou, zelenšou, inteligentnejšou a pracovne atraktívnejšou.

Hlavný cieľ do roku 2030:

Zvýšiť životnú úroveň obyvateľov obce Kaluža.

3.2. Štruktúra priorít a ich väzby

Vízia a hlavný cieľ stratégie budú napĺňané aktivitami v rámci stanovených priorít.

Priority komplexne pokrývajú všetky oblasti fungovania obce. Vzájomne sa dopĺňajú a spoločne vytvárajú predpoklady k úspešnému naplneniu stanoveného hlavného cieľa.

3.3. Systém cieľov, ich súvislostí, indikátorov a strom cieľov

3.3.1. Prehľad strategických a špecifických (operatívnych) cieľov vo väzbe na hlavný cieľ a priority

Ciele politiky súdržnosti EÚ 2021 -2027

1. Inteligentnejšia Európa

2. Ekologickejšia, nízkouhlíková Európa

3. Prepojenejšia Európa

4. Sociálnejšia Európa

5. Európa bližšie k občanom

CP1: Inteligentnejšia Európa

Rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívanie pokročilých technológií

Podpora spolupráce výskumných inštitúcií a **vysokých škôl** s podnikmi

Podpora budovania ľudských zdrojov vo výskume a vývoji

Podpora budovania a modernizácie centrálnej infraštruktúry pre výskum a vývoj

Podpora účasti slovenských subjektov v Európskom výskumnom a inovačnom priestore

Využívanie výhod digitalizácie pre občanov, podniky a vlády

Podpora rozvoja digitálneho a údajového hospodárstva a digitálna transformácia širšej ekonomiky, výskum, vývoj a aplikovanie moderných technológií s cieľom zvyšovať inovatívnu výkonnosť Slovenska a eliminovanie negatívneho dopadu digitalizácie na spoločnosť

Modernizácia poskytovania **verejných služieb**

Podpora budovania **inteligentných miest a regiónov**

Podpora digitálnej pripojiteľnosti

*Posilnenie rastu a konkurencieschopnosti **malých a stredných podnikov**, vrátane produktívnych investícií*

Podpora malého a stredného podnikania

Internacionalizácia malého a stredného podnikania

Podpora sieťovania podnikateľských subjektov

Rozvoj zručností pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie

Podpora kvality terciárneho vzdelávania orientovaného na prac. trh
Podpora odborného a **celoživotného vzdelávania** a prípravy v kontexte
priemyselnej revolúcie 4.0 a inteligentnej špecializácie
Digitálne a podnikateľské zručnosti

CP2: Ekologickejšia a nízkouhlíková Európa

*Podpora opatrení na zlepšovanie energetickej efektívnosti a zníženie emisií
skleníkových plynov*

zlepšovanie energetickej efektívnosti v podnikoch

znižovanie **energetickej náročnosti budov (verejných, bytových)**

zlepšovanie energetickej efektívnosti infraštruktúry pri zásobovaní energiou

zvyšovanie informovanosti a systematická podpora opatrení v oblasti úspor
energie

podpora efektívneho zavádzania alternatívnych pohonov v podnikoch

Podpora energie z obnoviteľných zdrojov

podpora zvyšovania podielu využívania obnoviteľných zdrojov energie (OZE) v
podnikoch

podpora zvyšovania podielu využívania obnoviteľných zdrojov energie (OZE) v
systémoch zásobovania energiou

podpora zvyšovania podielu využívania obnoviteľných zdrojov energie (OZE) v
domácnostiach

zvyšovanie informovanosti a systematická podpora opatrení v oblasti úspor
energie a obnoviteľných zdrojov energie

podpora vyhľadávania a prieskumu zdrojov geotermálnej energie

podpora realizácie prípravných opatrení na výstavbu zariadení na výrobu energie z
OZE na plochách priemyselných zón alebo parkov

Rozvoj inteligentných energetických systémov, sietí a uskladnenia mimo TEN-e

podpora inteligentných energetických systémov a uskladňovania energie, vrátane
ich optimalizácie, zavádzania meracích systémov, kybernetickej bezpečnosti a pod

Podpora udržateľnej multimodálnej mestskej mobility

intervencie do výstavby **prestupných terminálov (terminály integrovanej
osobnej prepravy) a záchytných parkovísk**, rozšírenie prepravných možností
obyvateľstva na alternatívny pohon, modernizácie infraštruktúry existujúcich
údržbových základní (depá dopravných podnikov)

podpora **cyklistickej dopravy** bezpečnosti cestujúcich v mestách a ich funkčných
územiach a opatrenia na zvýšenie

Podpora adaptácie na zmenu klímy, prevencie rizík a odolnosti voči katastrofám

vodozádržné opatrenia na adaptáciu na zmenu klímy v sídlach a krajine a/alebo
ochranu pred povodňami

hydrogeologický prieskum zameraný na vymedzenie deficitných oblastí a

zabezpečenie zdrojov pitnej vody v deficitných oblastiach

podpora prevencie a manažmentu zosuvných rizík súvisiacich s nadmernou
zrážkovou činnosťou

vypracovanie analytických a koncepčných podkladov pre identifikáciu vývoja rizík,

vypracovanie strategických materiálov pre určenie spôsobov prevencie,

zavádzanie postupov a opatrení na pripravenosť a reakciu s cieľom znižovania
rizika katastrof spôsobených zemnou klímou

preventívne opatrenia na ochranu **pred povodňami viazané na vodný tok**

aktualizácia plánov manažmentu povodňového rizika, vrátane predbežného

hodnotenia povodňového rizika a máp povodňového ohrozenia a rizika

posilnenie a modernizácia intervenčných kapacít a infraštruktúry na zvládanie
katastrof

modernizácia technológií a zavádzanie adresných systémov včasného varovania
(napr. SMS varovanie) obyvateľstva
rozšírenie územnej dostupnosti systémov včasného varovania,
rozvíjanie, udržiavanie a posilnenie predpovedných, výstražných systémov vrátane monitorovania všetkých rizík katastrof
podpora adaptačného procesu na nižších úrovniach riadenia vypracovaním strategických dokumentov na úrovni VÚC, samospráv a v mikroregiónoch a podpora informačných kampaní a programov v oblasti adaptácie na zmenu klímy
podpora prevencie a manažmentu rizík vyplývajúcich z porušovania legislatívnych predpisov v životnom prostredí
Zlepšenie kvality vôd a stavu v zásobovaní vodou a čistení odpadových vôd
výstavba stokovej siete a čistiarní odpadových vôd v aglomeráciách nad 2 000 EO v zmysle záväzkov SR voči EÚ
intenzifikácia a modernizácia existujúcich úpravní povrchových vôd
výstavba verejných vodovodov v obciach nad 2000 obyvateľov
obnova verejných vodovodov v obciach nad 2000 obyvateľov
výstavba verejných vodovodov v obciach **pod 2 000 obyvateľov** súbežne s výstavbou stokovej siete (spolu v jednej ryhe)
komplexné a spoľahlivé monitorovanie a hodnotenie stavu povrchových a podzemných vôd
podpora realizácie infraštruktúry v oblasti odvádzania a čistenia odpadových vôd v aglomeráciách do 2 000 EO so zameraním na chránené vodohospodárske oblasti, ochranné pásma vodárenských zdrojov a chránené územia
obnova verejnej stokovej siete a čistiarní odpadových vôd v aglomeráciách nad 2000 EO
podpora (optimalizácia) spracovania dát pre efektívnejšiu vodnú politiku SR
Prechod na obehové hospodárstvo s dôrazom odpadové hospodárstvo
podpora dobudovania, intenzifikácie a rozšírenia systémov triedeného **zberu komunálnych odpadov** so zameraním na biologicky rozložiteľné komunálne odpady
podpora prípravy odpadov na opätovné použitie, **recyklácie odpadov**, mechanicko-biologickej úpravy zmesového komunálneho odpadu, anaeróbného splyňovania biologicky rozložiteľných odpadov a opätovného spracovania odpadov na materiály, ktoré sa majú použiť ako palivo
podpora vzdelávania a informovanosti spotrebiteľa a širokej verejnosti o obehovom hospodárstve a podpora koncepčných činností v oblasti obehového hospodárstva
podpora elektronického zberu dát v oblasti odpadového hospodárstva
podpora predchádzania vzniku odpadov, najmä biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov, ako aj podpora budovania centier/sietí opätovného používania alebo aktivít zameraných na opätovné použitie výrobkov (opravy, upcykling, atď.)
Zlepšenie ochrany prírody, biodiverzity a ekosystémových služieb
realizácia schválených dokumentov starostlivosti v súlade s **Prioritným akčným rámcom financovania Natura 2000** v Slovenskej republike
monitoring biotopov a druhov európskeho významu
podpora biologickej a krajinnej diverzity a kvality ekosystémových služieb prostredníctvom udržiavania a budovania zelenej a modrej infraštruktúry a **potláčaním vplyvu invázných nepôvodných druhov**
zabezpečenie kontinuity vodných tokov a odstraňovanie bariér vo vodných tokoch za účelom podpory biodiverzity
podpora zvýšenia environmentálneho povedomia a zlepšenia spolupráce medzi dotknutými subjektmi v oblasti ochrany prírody a krajiny

Zabezpečenie prieskumu, sanácie a monitorovania environmentálnych záťaží
prieskum **environmentálnych záťaží**

sanácia environmentálnych záťaží

monitoring environmentálnych záťaží

Zlepšenie kvality ovzdušia

technické, technologické a ekonomické opatrenia na zníženie emisií z veľkých a stredných stacionárnych zdrojov

zníženie emisií látok znečisťujúcich ovzdušie prostredníctvom náhrady kotlov na uhlie v domácnostiach nízkoemisnými vykurovacími zariadeniami

zlepšovanie systému monitorovania kvality ovzdušia na

národnej/lokálnej/regionálnej úrovni, monitorovania vplyvu znečistenia ovzdušia na ekosystémy, riadenia kvality ovzdušia, vrátane vybudovanie nového informačného systému o emisiách

informačné aktivity zamerané na zlepšenie kvality ovzdušia vrátane správnej vykurovacej praxe

CP3:Prepojenejšia Európa

TEN-T

dobudovanie diaľničných spojení

výstavba rýchlostných ciest

železničná infraštruktúra TEN-T a uzly

modernizácia infraštruktúry vodnej dopravy (vodných ciest a prístavov) zaradenej do TEN-T

Mimo TEN-T

cesty I. triedy, križovatky, mosty

cesty II. a III. triedy

miestne komunikácie

cyklodoprava ako pridružená investícia k cestným projektom

regionálna železničná doprava

bratislavský dopravný uzol (Filiálka-potrebné vyriešiť či financovať pod cieľom 3 alebo v rámci cieľa 2)

CP4: Sociálnejšia Európa

Adaptabilný a prístupný trh práce

zlepšenie prístupu k zamestnaniu: poskytovanie individualizovaných služieb, najmä pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie (dlhodobozamestnaní (DNO)

modernizácia inštitúcií a služieb trhu práce

podpora rovnováhy medzi pracovným a súkromným životom

lepšia pripravenosť zamestnávateľov na technologické zmeny: podpora

zamestnávateľov pri zabezpečovaní adaptability svojich zamestnancov na zmenené podmienky

Kvalitné inkluzívne vzdelávanie

zvýšenie kvality a účinnosti systémov výchovy a vzdelávania

zlepšenie prístupu k inkluzívnym a ku kvalitným službám v oblasti výchovy a vzdelávania

zlepšenie prístupu k inkluzívnym a ku kvalitným službám v oblasti odborného vzdelávania a prípravy a celoživotného vzdelávania

EFRR 4.2 Zlepšovanie prístupu k inkluzívnym a kvalitným službám v oblasti vzdelávania, odbornej prípravy a celoživotného vzdelávania pomocou rozvoja infraštruktúry

Záruka pre mladých

zlepšenie prístupu k zamestnaniu, zlepšenie prístupu ku kvalitnému a inkluzívnemu vzdelávaniu a odbornej príprave, podpora sociálnej integrácie
Aktívne začlenenie a dostupné služby
podpora rozširovania rodinných foriem náhradnej starostlivosti o deti, podpora zavedenia individuálneho prístupu v ústavnej starostlivosti o deti
zabezpečenie rovnakého prístupu **k zdravotnej starostlivosti, podpora sociálnej integrácie**
podpora sociálno-ekonomickej integrácie MRK: podpora komplexného prístupu zameraného na zlepšovanie životných podmienok MRK
podpora individualizovaného prístupu k osobám ohrozeným chudobou a sociálnym vylúčením prostredníctvom terénnej sociálnej práce
Potravinová a materiálna deprivácia
riešenie materiálnej deprivácie
Sociálne inovácie a experimenty
sociálne inovácie a experimenty

CP5: Európa bližšie k občanom

Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch
Zlepšenie dostupnosti informácií o kultúrnych a prírodných aktívach CR - mestské oblasti
Zlepšenie dostupnosti informácií o kultúrnych a prírodných aktívach CR - vidiecke oblasti
Ochrana a obnova národných kultúrnych pamiatok a pamiatkových objektov
Podpora ostatnej infraštruktúry spojenej s kultúrnymi a prírodnými aktívami regiónov

Vízia: Byť obcou sociálnejšou, zelenšou, inteligentnejšou a pracovne atraktívnejšou

Hlavný cieľ: Zvýšiť životnú úroveň obyvateľov obce Kaluža

Priorita 1: CP2: Ekologickejšia a nízkouhlíková Európa	Priorita 2: CP5: Európa bližšie k občanom	Priorita 3: CP3: Podpora adaptácie na zmenu klímy, prevencie rizík a odolnosti voči katastrofám
Strategický cieľ 1.1. Podpora opatrení na zlepšovanie energetickej efektívnosti a zníženie emisií skleníkových plynov	Strategický cieľ 2.1. Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas	Strategický cieľ 3.1. Podpora adaptácie na zmenu klímy, prevencie rizík a odolnosti voči katastrofám
Špecifický cieľ 1.1.1. Znižovanie energetickej náročnosti budov (verejných, bytových)	Špecifický cieľ 2.1.1. Relaxačno-športové aktivity	Špecifický cieľ 3.1.1. Preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami viazané na vodný tok
Špecifický cieľ 1.1.2. Výstavba nájomných obecných bytov	Špecifický cieľ 2.1.2. Výstavba relaxačno – športovej zóny a ihrísk	Špecifický cieľ 3.1.2. Čistenie vodných tokov
Priorita 4:		

**„PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE KALUŽA NA ROKY 2023 – 2027 S VÝHLADOM DO ROKU 2030“**

CP2: Ekologickejšia a nízkouhlíková Európa	
Strategický cieľ 4.1. Podpora opatrení na zlepšovanie energetickej efektívnosti a zníženie emisií skleníkových plynov	
Špecifický cieľ 4.1.1. Znižovanie energetickej náročnosti budov (verejných, bytových)	
Špecifický cieľ 4.1.2. Modernizácia a rozšírenie budovy na Komunitné centrum	
Priorita 5: CP3: Prepojenejšia Európa	
Strategický cieľ 5.1. Mimo TEN-T	
Špecifický cieľ 5.1.1. Miestne komunikácie	
Špecifický cieľ 5.1.2. Modernizácia miestnych komunikácií, vybudovanie chodníkov, parkovísk, parkovacích plôch, autobusových zastávok, oddychovej zóny	
Priorita 6: CP5: Európa bližšie k občanom	
Strategický cieľ 6.1. Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch	
Špecifický cieľ 6.1.1. Podpora ostatnej infraštruktúry spojenej s kultúrnymi a prírodnými aktivitami regiónov	
Špecifický cieľ 6.1.2. Modernizácia bazénu Kaluža, vybudovanie komplexných služieb a Modernizácia UNIMO, OKAL, vybudovanie komplexných služieb	
Priorita 7: CP2: Ekologickejšia a nízkouhlíková Európa	
Strategický cieľ 7.1. Podpora opatrení na zlepšovanie energetickej efektívnosti a zníženie emisií skleníkových plynov	
Špecifický cieľ 7.1.1. Znižovanie energetickej náročnosti budov (verejných, bytových)	
Špecifický cieľ 7.1.2. Vybudovanie fotovoltiky	
Priorita 8: CP2: Ekologickejšia a nízkouhlíková Európa	
Strategický cieľ 8.1. Zlepšenie kvality vôd a stavu v zásobovaní vodou a čistení odpadových vôd	
Špecifický cieľ 8.1.1. Výstavba verejných vodovodov v obciach pod 2 000 obyvateľov súbežne s výstavbou stokovej siete (spolu v jednej ryhe)	

**„PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE KALUŽA NA ROKY 2023 – 2027 S VÝHLADOM DO ROKU 2030“**

Špecifický cieľ 8.1.2. Výstavba a modernizácia kanalizácie a vody	
Priorita 9: <i>CP4: Sociálnejšia Európa</i>	
Strategický cieľ 9.1. Sociálne inovácie a experimenty	
Špecifický cieľ 9.1.1. Sociálne inovácie a experimenty	
Špecifický cieľ 9.1.2. Modernizácia Domu smútku priestorov cintorína, oplatenie	
Priorita 10: <i>CP2: Ekologickejšia a nízkouhlíková Európa</i>	
Strategický cieľ 10.1. Podpora opatrení na zlepšovanie energetickej efektívnosti a zníženie emisií skleníkových plynov	
Špecifický cieľ 10.1.1. znižovanie energetickej náročnosti budov (verejných, bytových) rozširovanie výstavby IBV	
Špecifický cieľ 10.1.2. Vybudovanie novej IBV	
Priorita 11: <i>CP2: Ekologickejšia a nízkouhlíková Európa</i>	
Strategický cieľ 11.1. Podpora opatrení na zlepšovanie energetickej efektívnosti a zníženie emisií skleníkových plynov	
Špecifický cieľ 11.1.1. Znižovanie energetickej náročnosti budov (verejných, bytových)	
Špecifický cieľ 11.1.2. Rozšírenie budovy MŠ a rekonštrukcia školskej kuchyne a jedálne, realizácia nového školského ihriska	
Priorita 12: <i>CP2: Ekologickejšia a nízkouhlíková Európa</i>	
Strategický cieľ 12.1. Podpora opatrení na zlepšovanie energetickej efektívnosti a zníženie emisií skleníkových plynov	
Špecifický cieľ 12.1.1. Zlepšovanie energetickej efektívnosti infraštruktúry pri zásobovaní energiou	
Špecifický cieľ 12.1.2. Modernizácia a rozšírenie obecného verejného osvetlenia a rozhlasu solárnym systémom	
3.3.2. Detailný popis strategických a špecifických (operatívnych) cieľov a zapojenia partnerov pre implementáciu PHRSR	
PRIORITA	Č.1. <i>CP2: Ekologickejšia a nízkouhlíková Európa</i>
STRATEGICKÝ CIEĽ	<i>Podpora opatrení na zlepšovanie energetickej efektívnosti a zníženie emisií skleníkových plynov</i>

**„PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE KALUŽA NA ROKY 2023 – 2027 S VÝHLADOM DO ROKU 2030“**

Špecifické ciele	Doba realizácie	Partneri pre implementáciu PHRSR		Väzba na výzvy, potenciálny, limity, problémy impulzy na ktoré špecifický cieľ reaguje		
Znižovanie energetickej náročnosti budov (verejných, bytových)	4Q/2023-4Q/2027	Hlavný partner	Obec Kaluža	Výstavba nájomných obecných bytov - Výstavba v intraviláne obce, technické parametre: 3 podlažia, počet bytov 11, výmera (zastavaná plocha) 342 m2. Projekt je vo fáze príprav. Výstavba nájomných obecných bytov - Výstavba v intraviláne a extraviláne obce, technické parametre: počet bytov 60, výmera cca 2 000 m2. Projekt je vo fáze príprav.		
		Spolupracujúci partneri	Podniky, verejnosť			
	Väzba na nadradené a sektorálne stratégie		Väzba na ostatné ciele PHRSR		Očakávaný dopad	
	Stratégia	Väzba	Ciele	Väzba	Cieľová skupina	Predpokladaný dopad na cieľovú skupinu
	Operačný program Slovensko 2021 – 2027 (prostredníctvom IUS – Integrovannej územnej stratégie)	Zvýšenie energetickej účinnosti na budove	Zvyšovanie energetickej hospodárnosti i budovy. Podporiť činnosti v oblasti relaxácie	Projekt je v úplnej nádväznosti na všetky ďalšie plánované PZ	Obyvatelia obce Kaluža	Rozvoj obce, možnosť zlepšenia služieb v modernizovanom prostredí, ochrana životného prostredia
	Indikátory viažuce sa ku špecifickému (operatívne) cieľu					
	Názov indikátora	Typ indikátora	Dátový set pre jeho monitorovanie	Vstupná hodnota	Cieľová hodnota	Väzba na nadradené stratégie
	Modernizácia budovy obecného úradu, okolia a oddychovej zóny	Výstupový	Evidencia Obecného úradu Kaluža	Pôvodný stav	Moderné budovy a upravené okolie	Operačný program Slovensko 2021 – 2027
PRIORITA	Č.2. CP5: Európa bližšie k občanom					
STRATEGICKÝ CIEĽ	Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas					
Špecifické ciele	Doba realizácie	Partneri pre implementáciu PHRSR		Väzba na výzvy, potenciálny, limity, problémy impulzy na ktoré špecifický cieľ reaguje		
Relaxačno-športové aktivity	4Q/2023-4Q/2027	Hlavný partner	Obec Kaluža	Výstavba relaxačno – športovej zóny a ihrísk - Výstavba bude v intraviláne obce. Nájomná zmluva, technické parametre: výmera 1 500 m2. Projekt je vo fáze plánovania. Menšieho rozsahu.		
		Spolupracujúci partneri	Podniky, verejnosť			

**„PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE KALUŽA NA ROKY 2023 – 2027 S VÝHLADOM DO ROKU 2030“**

	Väzba na nadradené a sektorálne stratégie		Väzba na ostatné ciele PHRSR		Očakávaný dopad	
	Stratégia	Väzba	Ciele	Väzba	Cieľová skupina	Predpokladaný dopad na cieľovú skupinu
	Operačný program Slovensko 2021 – 2027 (prostredníctvom IUS – Integrovannej územnej stratégie)	Zlepšovanie služieb, moderné športové infraštruktúry	Vybudovať skvelý športový areál	Zvýšenie komfortu, zlepšenie služieb	Obyvatelia obce Kaluža	Poskytnuté služby
Indikátory viažuce sa ku špecifickému (operatívne) cieľu						
	Názov indikátora	Typ indikátora	Dátový set pre jeho monitorovanie	Vstupná hodnota	Cieľová hodnota	Väzba na nadradené stratégie
	Vybudovanie relaxačno – športovej zóny a ihrísk	Výstupový	Evidencia Obecného úradu Kaluža	Pôvodný stav	Nová relaxačno – športová zóna a ihriská	Operačný program Slovensko 2021 – 2027
PRIORITA	Č.3. CP3: Podpora adaptácie na zmenu klímy, prevencie rizík a odolnosti voči katastrofám					
STRATEGICKÝ CIEĽ	Podpora adaptácie na zmenu klímy, prevencie rizík a odolnosti voči katastrofám					
Špecifické ciele	Doba realizácie	Partneri pre implementáciu PHRSR		Väzba na výzvy, potenciálny, limity, problémy impulzy na ktoré špecifický cieľ reaguje		
Preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami viazané na vodný tok	4Q/2023-4Q/2027	Hlavný partner	Obec Kaluža	Čistenie vodných tokov - zrevitalizovanie obecného potoka, rekonštrukcia miestnych priekop, obnova prírodných zábran pred povodňami v intraviláne a extraviláne obce. Úprava potoka a miestnych tokov. Modernizácia dĺžke 0,5 km. Žľaby – rigoly v intraviláne a v extraviláne 0,5 km. Práce, ktoré budú vykonané – zabezpečenie prietoknosti pre bezpečné odvedenie vôd z intravilánu obce. Malé úpravy - preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami viazané na vodný tok, údržba, oprava a modernizácia vodných stavieb, údržba, oprava a rekonštrukcia protipovodňových línii, odstraňovanie nánosov z koryta a porastov na brehu vodného toku. Vlastníctvo obce. Projekt je vo fáze plánovania.		
		Spolupracujúci partneri	Podniky, verejnosť			
	Väzba na nadradené a sektorálne stratégie		Väzba na ostatné ciele PHRSR		Očakávaný dopad	
	Stratégia	Väzba	Ciele	Väzba	Cieľová skupina	Predpokladaný dopad na

**„PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE KALUŽA NA ROKY 2023 – 2027 S VÝHLADOM DO ROKU 2030“**

						cieľovú skupinu
	<i>Operačný program Slovensko 2021 – 2027 (prostredníctvom IUS – Integrovanej územnej stratégie)</i>	<i>Ochrana pred povodňami</i>	<i>Prevenie rizík a odolnosti voči katastrofám</i>	<i>Preventívne opatrenia</i>	<i>Obyvatelia obce Kaluža</i>	<i>Ochrana majetku a zdravia</i>
	Indikátory viažuce sa ku špecifickému (operatívne) cieľu					
	Názov indikátora	Typ indikátora	Dátový set pre jeho monitorovanie	Vstupná hodnota	Cieľová hodnota	Väzba na nadradené stratégie
	<i>Čistenie vodných tokov</i>	<i>Výstupový</i>	<i>Evidencia Obecného úradu Kaluža</i>	<i>Pôvodný stav</i>	<i>Vyčistenie vodných tokov</i>	<i>Operačný program Slovensko 2021 – 2027</i>
PRIORITA	Č.4.					
	CP2: Ekologickejšia a nízkouhlíková Európa					
STRATEGICKÝ CIEĽ	<i>Podpora opatrení na zlepšovanie energetickej efektívnosti a zníženie emisií skleníkových plynov</i>					
Špecifické ciele	Doba realizácie	Partneri pre implementáciu PHRSR		Väzba na výzvy, potenciálny, limity, problémy impulzy na ktoré špecifický cieľ reaguje		
<i>Znižovanie energetickej náročnosti budov (verejných, bytových)</i>	<i>4Q/2023-4Q/2027</i>	Hlavný partner	<i>Obec Kaluža</i>	<i>Modernizácia a rozšírenie budovy na Komunitné centrum (bývalá pošta). Výstavba v intraviláne obce, technické parametre: výmera 80 m2, po rozšírení 160 m2. Projekt je vo fáze príprav.</i>		
		Spolupracujúci partneri	<i>Podniky, verejnosť</i>			
	Väzba na nadradené a sektorálne stratégie		Väzba na ostatné ciele PHRSR		Očakávaný dopad	
	Stratégia	Väzba	Ciele	Väzba	Cieľová skupina	Predpokladaný dopad na cieľovú skupinu
	<i>Operačný program Slovensko 2021 – 2027 (prostredníctvom IUS – Integrovanej územnej stratégie)</i>	<i>Podpora sociálno-ekonomických služieb</i>	<i>Realizáciou navrhovaných prác bude ponuka Komunitného centra</i>	<i>Zvýšenie komfortu pre obyvateľov</i>	<i>Obyvatelia obce Kaluža</i>	<i>Kvalitné nájomné ubytovanie a služby Komunitného centra</i>
	Indikátory viažuce sa ku špecifickému (operatívne) cieľu					
	Názov indikátora	Typ indikátora	Dátový set pre jeho monitorovanie	Vstupná hodnota	Cieľová hodnota	Väzba na nadradené stratégie

**„PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE KALUŽA NA ROKY 2023 – 2027 S VÝHLADOM DO ROKU 2030“**

	<i>Modernizácia a výstavba Komunitného centra</i>	<i>Výstupový</i>	<i>Evidencia Obecného úradu Kaluža</i>	<i>Pôvodný stav bývalá pošta</i>	<i>Poskytnutie komplexných služieb</i>	<i>Operačný program Slovensko 2021 – 2027</i>
PRIORITA	Č.5. CP3: Prepojenejšia Európa					
STRATEGICKÝ CIEĽ	<i>Podpora adaptácie na zmenu klímy, prevencie rizík a odolnosti voči katastrofám</i>					
Špecifické ciele	Doba realizácie	Partneri pre implementáciu PHRSR		Väzba na výzvy, potenciálny, limity, problémy impulzy na ktoré špecifický cieľ reaguje		
<i>Miestne komunikácie</i>	<i>4Q/2023-4Q/2027</i>	Hlavný partner	<i>Obec Kaluža</i>	<i>Modernizácia miestnych komunikácií, vybudovanie chodníkov, parkovísk, parkovacích plôch, autobusových zastávok, oddychovej zóny - výstavba bude realizovaná v intraviláne a extraviláne obce, technické parametre: zastavaná plocha - dĺžka 3 km, v príprave. Menšieho rozsahu.</i>		
		Spolupracujúci partneri	<i>Podniky, verejnosť</i>			
	Väzba na nadradené a sektorálne stratégie		Väzba na ostatné ciele PHRSR		Očakávaný dopad	
	Stratégia	Väzba	Ciele	Väzba	Cieľová skupina	Predpokladaný dopad na cieľovú skupinu
	<i>Operačný program Slovensko 2021 – 2027 (prostredníctvom IUS – Integrovannej územnej stratégie)</i>	<i>Skutúrnenie prostredia v sociálnej oblasti a služieb, zníženie energetickej efektívnosti</i>	<i>Modernizovať miestne komunikácie, znížiť náklady, zlepšenie súčasného stavu</i>	<i>Zlepšenie stavu komunikácií</i>	<i>Obyvatelia obce Kaluža</i>	<i>Bezpečný spôsob pohybu, zlepšenie stavu</i>
	Indikátory viažuce sa ku špecifickému (operatívne) cieľu					
	Názov indikátora	Typ indikátora	Dátový set pre jeho monitorovanie	Vstupná hodnota	Cieľová hodnota	Väzba na nadradené stratégie
	<i>Modernizácia miestnych komunikácií, vybudovanie chodníkov, parkovísk, parkovacích plôch, autobusových zastávok, oddychovej zóny</i>	<i>Výstupový</i>	<i>Evidencia Obecného úradu Kaluža</i>	<i>Pôvodný stav</i>	<i>Bezpečný spôsob pohybu dopravy</i>	<i>Operačný program Slovensko 2021 – 2027</i>
PRIORITA	Č. 6. CP2: Ekologickejšia a nízkouhlíková Európa					

**„PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE KALUŽA NA ROKY 2023 – 2027 S VÝHLADOM DO ROKU 2030“**

STRATEGICKÝ CIEĽ		<i>Podpora opatrení na zlepšovanie energetickej efektívnosti a zníženie emisií skleníkových plynov</i>				
Špecifické ciele	Doba realizácie	Partneri pre implementáciu PHRSR		Väzba na výzvy, potenciálny, limity, problémy impulzy na ktoré špecifický cieľ reaguje		
Znižovanie energetickej náročnosti budov (verejných, bytových)	2Q/2023-4Q/2027	Hlavný partner	Obec Kaluža	Modernizácia bazény Kaluža, vybudovanie komplexných služieb - Výstavba v extraviláne obce, vlastníctvo – obec, technické parametre: výmera 1 000 m ² . Realizácia prípojk pre karavany cca 40 ks. Projekt je vo fáze príprav. Menšieho rozsahu Modernizácia UNIMO, OKAL, vybudovanie komplexných služieb - Výstavba v extraviláne obce, vlastníctvo – obec, technické parametre 10 ks OKAL, 16 ks UNIMO chatky. Projekt je vo fáze príprav. Menšieho rozsahu.		
		Spolupracujúci partneri	Podniky, verejnosť			
	Väzba na nadradené a sektorálne stratégie		Väzba na ostatné ciele PHRSR		Očakávaný dopad	
	Stratégia	Väzba	Ciele	Väzba	Cieľová skupina	Predpokladaný dopad na cieľovú skupinu
	Operačný program Slovensko 2021 – 2027	Zlepšovanie služieb, infraštruktúra	Vybudovať atraktívne a komfortné priestory pre rozvoj cestovného ruchu	Zvýšenie komfortu, zlepšenie služieb pre obyvateľov obce	Pre obyvateľov Kaluža a návštevníkov	Poskytnuté sociálne služby, skvalitnenie služieb
	Indikátory viažuce sa ku špecifickému (operatívne) cieľu					
	Názov indikátora	Typ indikátora	Dátový set pre jeho monitorovanie	Vstupná hodnota	Cieľová hodnota	Väzba na nadradené stratégie
	Modernizácia hospodárskych budov v extraviláne	Výstupový	Evidencia Obecného úradu Kaluža	Projekt pripravovaný	Modernizované priestory rozvoja cestovného ruchu	Operačný program Slovensko 2021 – 2027
PRIORITA	Č. 7. CP2: Ekologickejšia a nízkouhlíková Európa					
STRATEGICKÝ CIEĽ		<i>Podpora opatrení na zlepšovanie energetickej efektívnosti a zníženie emisií skleníkových plynov</i>				
Špecifické ciele	Doba realizácie	Partneri pre implementáciu PHRSR		Väzba na výzvy, potenciálny, limity, problémy impulzy na ktoré špecifický cieľ reaguje		
Znižovanie energetickej náročnosti	2Q/2023-4Q/2027	Hlavný partner	Obec Kaluža	Vybudovanie fotovoltiky v budovách, ktoré sú vo vlastníctve obce. Výstavba v intraviláne obce, technické parametre: počet - 3 budovy, projekt je vo fáze príprav. Menšieho rozsahu.		
		Spolupracujúci partneri	Podniky, verejnosť			

**„PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE KALUŽA NA ROKY 2023 – 2027 S VÝHLADOM DO ROKU 2030“**

budov (verejných, bytových)	Väzba na nadradené a sektorálne stratégie		Väzba na ostatné ciele PHRSR		Očakávaný dopad	
	Stratégia	Väzba	Ciele	Väzba	Cieľová skupina	Predpokladaný dopad na cieľovú skupinu
	Operačný program Slovensko 2021 – 2027	Zlepšovanie služieb, infraštruktúr	Zvyšovanie energetickej hospodárnosti i budovy. Podporiť činnosti v oblasti služieb	Projekt je v úplnej nádväznosti na všetky ďalšie plánované PZ	Pre obyvateľov obce Kaluža	Rozvoj obce, možnosť modernizovať a zlepšiť životné prostredie
	Indikátory viažuce sa ku špecifickému (operatívne) cieľu					
	Názov indikátora	Typ indikátora	Dátový set pre jeho monitorovanie	Vstupná hodnota	Cieľová hodnota	Väzba na nadradené stratégie
	Modernizácia obecného úradu a okolia	Výstupový	Evidencia Obecného úradu Kaluža	Projekt pripravovaný	Obnovené a modernizované budovy	Operačný program Slovensko 2021 – 2027
PRIORITA	Č.8. CP2: Ekologickejšia a nízkouhlíková Európa					
STRATEGICKÝ CIEĽ	Zlepšenie kvality vôd a stavu v zásobovaní vodou a čistení odpadových vôd					
Špecifické ciele	Doba realizácie	Partneri pre implementáciu PHRSR		Väzba na výzvy, potenciálny, limity, problémy impulzy na ktoré špecifický cieľ reaguje		
Výstavba verejných vodovodov v obciach pod 2 000 obyvateľov súbežne s výstavbou stokovej siete (spolu v jednej ryhe)	2Q/2023-4Q/2027	Hlavný partner	Obec Kaluža	Výstavba a modernizácia kanalizácie a vody - výstavba bude realizovaná v intraviláne a extraviláne obce, technické parametre: dĺžka 4 km, v príprave.		
		Spolupracujúci partneri	Podniky, verejnosť			
	Väzba na nadradené a sektorálne stratégie		Väzba na ostatné ciele PHRSR		Očakávaný dopad	
	Stratégia	Väzba	Ciele	Väzba	Cieľová skupina	Predpokladaný dopad na cieľovú skupinu
	Operačný program Slovensko 2021 – 2027	Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúr	Poskytnúť kvalitnú sieť	ŽP, ochrana zdravia	Pre obyvateľov obce Kaluža	Kvalitná vodovodná a kanalizačná sieť
	Indikátory viažuce sa ku špecifickému (operatívne) cieľu					
	Názov indikátora	Typ indikátora	Dátový set pre jeho monitorovanie	Vstupná hodnota	Cieľová hodnota	Väzba na nadradené stratégie
	Modernizácia vodovodu a kanalizácie	Výstupový	Evidencia Obecného úradu Kaluža	Pôvodné plochy	Modernizovaná sieť	Operačný program

**„PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE KALUŽA NA ROKY 2023 – 2027 S VÝHLADOM DO ROKU 2030“**

					vodovodu a kanalizácie	Slovensko 2021 – 2027
PRIORITA	Č.9. CP4: Sociálnejšia Európa					
STRATEGICKÝ CIEĽ	<i>Sociálne inovácie a experimenty</i>					
Špecifické ciele	Doba realizácie	Partneri pre implementáciu PHRSR		Väzba na výzvy, potenciálny, limity, problémy impulzy na ktoré špecifický cieľ reaguje		
<i>Sociálne inovácie a experimenty</i>	4Q/2023-4Q/2027	Hlavný partner	Obec Kaluža	<i>Modernizácia Domu smútku priestorov cintorína, oploštenie. Vlastníctvo obce. Výstavba v intraviláne obce, technické parametre: výmera 80 m2. Menšieho rozsahu.</i>		
		Spolupracujúci partneri	Podniky, verejnosť			
	Väzba na nadradené a sektorálne stratégie		Väzba na ostatné ciele PHRSR		Očakávaný dopad	
	Stratégia	Väzba	Ciele	Väzba	Cieľová skupina	Predpokladaný dopad na cieľovú skupinu
	<i>Operačný program Slovensko 2021 – 2027 (prostredníctvom IUS – Integrovannej územnej stratégie)</i>	<i>Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry</i>	<i>Využívanie výhod pre občanov</i>	<i>Kvalitné a komplexné služby Zvýšenie komfortu pre obyvateľov obce</i>	<i>Obyvatelia obce Kaluža</i>	<i>Realizáciou projektu dôjde k zlepšeniu stavu na obecnom cintoríne</i>
	Indikátory viažuce sa ku špecifickému (operatívne cieľu)					
	Názov indikátora	Typ indikátora	Dátový set pre jeho monitorovaním	Vstupná hodnota	Cieľová hodnota	Väzba na nadradené stratégie
	<i>Modernizácia a dobudovanie priestorov cintorína</i>	<i>Výstupový</i>	<i>Evidencia obecného úradu Kaluža</i>	<i>Pôvodné plochy</i>	<i>Zlepšenie služieb</i>	<i>Operačný program Slovensko 2021 – 2027</i>
PRIORITA	Č.10. CP2: Ekologickejšia a nízkouhlíková Európa					
STRATEGICKÝ CIEĽ	<i>Podpora opatrení na zlepšovanie energetickej efektívnosti a zníženie emisií skleníkových plynov</i>					
Špecifické ciele	Doba realizácie	Partneri pre implementáciu PHRSR		Väzba na výzvy, potenciálny, limity, problémy impulzy na ktoré špecifický cieľ reaguje		
	4Q/2023-4Q/2027	Hlavný partner	Obec Kaluža	<i>Vybudovanie novej IBV - výstavba bude realizovaná v intraviláne a extraviláne obce,</i>		

**„PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE KALUŽA NA ROKY 2023 – 2027 S VÝHLADOM DO ROKU 2030“**

Znižovanie energetickej náročnosti budov (verejných, bytových) rozširovanie výstavby IBV		Spolupracujúci partneri	Podniky, verejnosť	technické parametre: počet domov 50, v príprave. Menšieho rozsahu.		
	Väzba na nadradené a sektorálne stratégie		Väzba na ostatné ciele PHRSR		Očakávaný dopad	
	Stratégia	Väzba	Ciele	Väzba	Cieľová skupina	Predpokladaný dopad na cieľovú skupinu
	Operačný program Slovensko 2021 – 2027 (prostredníctvom IUS – Integrovannej územnej stratégie)	Zlepšovanie služieb, ubytovania a infraštruktúry	Poskytnúť kvalitné ubytovanie	Ekologickejšia a nízkouhlíková Európa	Obyvatelia obce Kaluža	Moderné bývanie IBV
	Indikátory viažuce sa ku špecifickému (operatívne) cieľu					
	Názov indikátora	Typ indikátora	Dátový set pre jeho monitorovanie	Vstupná hodnota	Cieľová hodnota	Väzba na nadradené stratégie
	Vysporiadanie pozemkov pre novú IBV	Výstupový	Evidencia Obecného úradu Kaluža	Pôvodné plochy	Možnosť výstavby nových domov	Operačný program Slovensko 2021 – 2027
PRIORITA	Č. 11. CP2: Ekologickejšia a nízkouhlíková Európa					
STRATEGICKÝ CIEĽ	Podpora opatrení na zlepšovanie energetickej efektívnosti a zníženie emisií skleníkových plynov					
Špecifické ciele	Doba realizácie	Partneri pre implementáciu PHRSR		Väzba na výzvy, potenciálny, limity, problémy impulzy na ktoré špecifický cieľ reaguje		
Znižovanie energetickej náročnosti budov (verejných, bytových)	2Q/2023-4Q/2027	Hlavný partner	Obec Kaluža	Rozšírenie budovy MŠ a rekonštrukcia školskej kuchyne a jedálne, realizácia nového školského ihriska, vlastníctvo obce. Plocha pozemku MŠ je 815 m ² . Plocha budovy MŠ je 328 m ² . Rozšírenie o cca 200 m ² . Projekt je v príprave, menšieho rozsahu.		
		Spolupracujúci partneri	Podniky, verejnosť			
	Väzba na nadradené a sektorálne stratégie		Väzba na ostatné ciele PHRSR		Očakávaný dopad	
	Stratégia	Väzba	Ciele	Väzba	Cieľová skupina	Predpokladaný dopad na cieľovú skupinu
	Operačný program Slovensko 2021 – 2027	Zlepšovanie služieb, infraštruktúry	Vybudovať atraktívnu budovu, poskytnúť kvalitné vzdelávanie	Zvýšenie komfortu, zlepšenie služieb pre obyvateľov obce	Pre obyvateľov obce Kaluža	Poskytnuté vzdelávacie i sociálne služby

**„PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE KALUŽA NA ROKY 2023 – 2027 S VÝHLADOM DO ROKU 2030“**

	Indikátory viažuce sa ku špecifickému (operatívne) cieľu					
	Názov indikátora	Typ indikátora	Dátový set pre jeho monitorovanie	Vstupná hodnota	Cieľová hodnota	Väzba na nadradené stratégie
	Modernizácia MŠ a príľahých priestorov	Výstupový	Evidencia Obecného úradu Kaluža	Projekt pripravovaný	Modernizovaná budova ZŠ a príľahých priestranstiev	Operačný program Slovensko 2021 – 2027
PRIORITA	Č.12. CP5: Európa bližšie k občanom					
STRATEGICKÝ CIEĽ	Podpora opatrení na zlepšovanie energetickej efektívnosti a zníženie emisií skleníkových plynov					
Špecifické ciele	Doba realizácie	Partneri pre implementáciu PHRSR		Väzba na výzvy, potenciálny, limity, problémy impulzy na ktoré špecifický cieľ reaguje		
Zlepšovanie energetickej efektívnosti infraštruktúry pri zásobovaní energiou	4Q/2023-4Q/2027	Hlavný partner	Obec Kaluža	Modernizácia a rozšírenie obecného verejného osvetlenia a rozhlasu solárnym systémom. Výstavba bude v intraviláne a intraviláne obce, technické parametre: dĺžka 2 km a počet osvetlení 100 ks, rozhlasov 35 ks. Projekt je vo fáze plánovania. Menšieho rozsahu.		
		Spolupracujúci partneri	Podniky, verejnosť			
	Väzba na nadradené a sektorálne stratégie		Väzba na ostatné ciele PHRSR			
	Stratégia	Väzba	Ciele	Väzba	Cieľová skupina	Predpokladaný dopad na cieľovú skupinu
	Operačný program Slovensko 2021 – 2027 (prostredníctvom IUS – Integrovannej územnej stratégie)	Podpora adaptácie na zmenu klímy	Realizovať práce na zlepšovanie energetickej efektívnosti	Ekologické opatrenia,	Obyvatelia obce Kaluža	Ochrana majetku a života, informovanosť občanov
	Indikátory viažuce sa ku špecifickému (operatívne) cieľu					
	Názov indikátora	Typ indikátora	Dátový set pre jeho monitorovanie	Vstupná hodnota	Cieľová hodnota	Väzba na nadradené stratégie
	Modernizácia obecného verejného osvetlenia a rozhlasu	Výstupový	Evidencia Obecného úradu Kaluža	Pôvodný stav	Modernizované verejné osvetlenie a rozhlas	Operačný program Slovensko 2021 – 2027
3.4. Strategický prístup pre dosiahnutie vízie a hlavného cieľa, priorít a systému cieľov PHRSR						
Na základe TOWS syntézy sme ako celkovú rozvojovú stratégiu obce Kaluža na nasledujúce roky identifikovali stratégiu výstupov voľbou spojenectva, v rámci ktorej prevažujú príležitosti a silné stránky. Teda rozvojové aktivity by sa mali orientovať na eliminovanie negatívnych dopadov vonkajšieho prostredia s využitím silných stránok obce a rozširovaním jeho ponuky s ohľadom na príležitosti z vonkajšieho prostredia.						

**„PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE KALUŽA NA ROKY 2023 – 2027 S VÝHLADOM DO ROKU 2030“**

Táto stratégia spojenectva ako koncepčného prístupu pre udržateľné efektívne využitie špecifických potenciálov a krokov postupu pre dosiahnutie vízie a hlavného cieľa, priorít a cieľov PHRSR.

3.5. Partneri pre implementáciu PHRSR a stratégia ich zapojenia

Prehľad partnerov pre implementáciu PHRSR:

- Obec Kaluža je zastúpené starostom a poslancami – rozhodovací a kontrolný orgán;
- Obecný úrad Kaluža – výkonný orgán;
- miestni podnikatelia a investori – spolupráca pri realizácii vybraných nástrojov podľa oblasti pôsobnosti;
- neziskové organizácie pôsobiace v obci Kaluža - spolupráca pri realizácii vybraných nástrojov podľa oblasti pôsobnosti;
- spolky, kluby - spolupráca pri realizácii vybraných nástrojov podľa oblasti pôsobnosti;
- orgány verejnej správy – spolupráca a konzultácie pri implementácii vybraných nástrojov;
- občania obce Kaluža - spolupráca a konzultácie pri implementácii vybraných nástrojov; kontrolný orgán;

4. Implementačný plán a plán monitorovania

4.1. Nástroje na implementáciu stratégie

Špecifický cieľ	Nástroje (opatrenia/aktivity/investície/programy/projekty) na dosiahnutie špecifického cieľa						
Č.1. Podpora opatrení na zlepšovanie energetickej efektívnosti a zníženie emisií skleníkových plynov	Identifikácia nástroja	Charakteristika	Výstavba nájomných obecných bytov				
	Znižovanie energetickej náročnosti budov (verejných bytových)	Význam nástroja pre naplnenie cieľa	Kľúčový				
		Kľúčoví partneri a ich úloha	Podnikateľský subjekt, Obec				
		Čas implementácie nástroja	4Q/2023 - 4Q/2027				
		Potreba zdrojov pre implementáciu nástroja	Druh zdroja	Potrebný objem	Možnosti pokrytia potrieb	Väzba na programový rozpočet	
			finančný	4 700,00 €	EU fondy, dotácie, úvery, rozpočet obce	Operačný program Slovensko 2021 – 2027	
	Podmienenosť efektívnosti využitia daného nástroja	Inštitucionálna	Organizačná/procesná	Informačná	Implementácia iného nástroja		
0		0	0	0			
Špecifický cieľ	Nástroje (opatrenia/aktivity/investície/programy/projekty) na dosiahnutie špecifického cieľa						
Č.2.	Identifikácia nástroja	Charakteristika	Výstavba relaxačno – športovej zóny a ihrísk				

**„PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE KALUŽA NA ROKY 2023 – 2027 S VÝHLADOM DO ROKU 2030“**

Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas	Relaxačné športové aktivity	Význam nástroja pre naplnenie cieľa	Kľúčový				
		Kľúčoví partneri a ich úloha	Obec, Podnikateľský subjekt				
		Čas implementácie nástroja	4Q/2023 - 4Q/2027				
		Potreba zdrojov pre implementáciu nástroja	Druh zdroja	Potrebný objem	Možnosti pokrytia a potreby	Väzba na programový rozpočet	
			finančný	300 000,00 €	EU fondy, dotácie, úvery, rozpočet obce	Operačný program Slovensko 2021 – 2027	
		Podmienenosť efektívnosti využitia daného nástroja	Inštitucionálna	Organizačná/procesná	Informačná	Implementácia iného nástroja	
0	0		0	0			
Špecifický cieľ	Nástroje (opatrenia/aktivity/investície/programy/projekty) na dosiahnutie špecifického cieľa						
Č.3. Podpora adaptácie na zmenu klímy, prevencie rizík a odolnosti voči katastrofám	Identifikácia nástroja	Charakteristika	Čistenie vodných tokov				
		Význam nástroja pre naplnenie cieľa	Kľúčový				
		Kľúčoví partneri a ich úloha	Obec, Podnikateľský subjekt				
		Čas implementácie nástroja	4/2023 - 4Q/2027				
		Potreba zdrojov pre implementáciu nástroja	Druh zdroja	Potrebný objem	Možnosti pokrytia a potreby	Väzba na programový rozpočet	
			finančný	800 000,00 €	EU fondy, dotácie, úvery, rozpočet obce	Operačný program Slovensko 2021 – 2027	

**„PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE KALUŽA NA ROKY 2023 – 2027 S VÝHLADOM DO ROKU 2030“**

		Podmienenosť efektívnosti využitia daného nástroja	Inštitucionálna	Organizačná/procesná	Informačná	Implementácia iného nástroja
			0	0	0	0
Špecifický cieľ	Nástroje (opatrenia/aktivity/investície/programy/projekty) na dosiahnutie špecifického cieľa					
Č.4. Znižovanie energetickej náročnosti budov (verejných, bytových)	Identifikácia nástroja	Charakteristika	<i>Modernizácia a rozšírenie budovy na Komunitné centrum</i>			
	<i>Znižovanie energetickej náročnosti budov (verejných, bytových)</i>	Význam nástroja pre naplnenie cieľa	<i>Kľúčový</i>			
		Kľúčoví partneri a ich úloha	<i>Obec, podnikatelia</i>			
		Čas implementácie nástroja	<i>4Q/2023 - 4Q/2027</i>			
		Potreba zdrojov pre implementáciu nástroja	Druh zdroja	Potrebný objem	Možnosti pokrytia potrieb	Väzba na programový rozpočet
			<i>finančný</i>	<i>220 000,00</i>	<i>EU fondy, dotácie, úvery, rozpočet obce</i>	<i>Operačný program Slovensko 2021 – 2027</i>
		Podmienenosť efektívnosti využitia daného nástroja	Inštitucionálna	Organizačná/procesná	Informačná	Implementácia iného nástroja
			0	0	0	0
Špecifický cieľ	Nástroje (opatrenia/aktivity/investície/programy/projekty) na dosiahnutie špecifického cieľa					
Č.5. Mimo TEN-T	Identifikácia nástroja	Charakteristika	<i>Modernizácia miestnych komunikácií, vybudovanie chodníkov, parkovísk, parkovacích plôch, autobusových zastávok, oddychovej zóny</i>			
	<i>Miestne komunikácie</i>	Význam nástroja pre naplnenie cieľa	<i>Kľúčový</i>			
		Kľúčoví partneri a ich úloha	<i>Obec, Podnikatelia</i>			
		Čas implementácie nástroja	<i>4Q/2023 - 4Q/2027</i>			
		Potreba zdrojov pre	Druh zdroja	Potrebný objem	Možnosti pokrytia	Väzba na programový rozpočet

**„PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE KALUŽA NA ROKY 2023 – 2027 S VÝHLADOM DO ROKU 2030“**

		implementáciu nástroja			a potreby			
			finančný	1 800 000,00 €	EU fondy, dotácie, úvery, rozpočet obce	Operačný program Slovensko 2021 – 2027		
		Podmienenosť efektívnosti využitia daného nástroja	Inštitucionálna	Organizačná/procesná		Informačná	Implementácia iného nástroja	
			0	0		0	0	
Špecifický cieľ	Nástroje (opatrenia/aktivity/investície/programy/projekty) na dosiahnutie špecifického cieľa							
Č.6. Podpora ostatnej infraštruktúry spojenej s kultúrnymi a prírodnými aktivitami regiónov	Identifikácia nástroja	Charakteristika	Modernizácia bazénu Kaluža, Modernizácia UNIMO, OKAL					
	Podpora ostatnej infraštruktúry spojenej s kultúrnymi a prírodnými aktivitami regiónov	Význam nástroja pre naplnenie cieľa	Kľúčový					
		Kľúčoví partneri a ich úloha	Podnikateľský subjekt, Obec					
		Čas implementácie nástroja	4Q/2023 - 4Q/2027					
		Potreba zdrojov pre implementáciu nástroja	Druh zdroja	Potrebný objem	Možnosti pokrytia a potreby	Väzba na programový rozpočet		
			finančný	1 100 000,00 €	EU fondy, dotácie, úvery, rozpočet obce	Európa bližšie k občanom		
		Podmienenosť efektívnosti využitia daného nástroja	Inštitucionálna	Organizačná/procesná		Informačná	Implementácia iného nástroja	
	0		0		0	0		
Špecifický cieľ	Nástroje (opatrenia/aktivity/investície/programy/projekty) na dosiahnutie špecifického cieľa							

„PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE KALUŽA NA ROKY 2023 – 2027 S VÝHLADOM DO ROKU 2030“

Č. 7. Znižovanie energetickej náročnosti budov (verejných, bytových)	Identifikácia nástroja	Charakteristika	Vybudovanie fotovoltiky				
	Znižovanie energetickej náročnosti budov	Význam nástroja pre naplnenie cieľa	Kľúčový				
		Kľúčoví partneri a ich úloha	Podnikateľský subjekt, Obec				
		Čas implementácie nástroja	4Q/2023 - 4Q/2027				
		Potreba zdrojov pre implementáciu nástroja	Druh zdroja	Potrebný objem	Možnosti pokrytia potrieb	Väzba na programový rozpočet	
			finančný	80 000,00 €	EU fondy, dotácie, úvery, rozpočet obce	Ekologickejšia a nízkouhlíková Európa	
	Podmienenosť efektívnosti využitia daného nástroja	Inštitucionálna	Organizačná/procesná	Informačná	Implementácia iného nástroja		
0		0	0	0			
Špecifický cieľ	Nástroje (opatrenia/aktivity/investície/programy/projekty) na dosiahnutie špecifického cieľa						
Č. 8. Výstavba verejných vodovodov v obciach pod 2 000 obyvateľov súbežne s výstavbou stokovej siete (spolu v jednej ryhe)	Identifikácia nástroja	Charakteristika	Výstavba a modernizácia kanalizácie a vody				
	Výstavba verejných vodovodov v obciach pod 2 000 obyvateľov súbežne s výstavbou stokovej siete	Význam nástroja pre naplnenie cieľa	Kľúčový				
		Kľúčoví partneri a ich úloha	Podnikateľský subjekt, Obec				
		Čas implementácie nástroja	4Q/2023 - 4Q/2027				

„PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE KALUŽA NA ROKY 2023 – 2027 S VÝHLADOM DO ROKU 2030“

		Potreba zdrojov pre implementáciu nástroja	Druh zdroja	Potrebný objem	Možnosti pokrytia potrieb	Väzba na programový rozpočet	
			finančný	1 300 000,00 €	EU fondy, dotácie, úvery, rozpočet obce	Ekologickejšia a nízkouhlíková Európa	
		Podmienenosť efektívnosti využitia daného nástroja	Inštitucionálna	Organizačná/procesná	Informačná	Implementácia iného nástroja	
			0	0	0	0	
Špecifický cieľ	Nástroje (opatrenia/aktivity/investície/programy/projekty) na dosiahnutie špecifického cieľa						
Č.9. Sociálne inovácie a experimenty	Sociálne inovácie a experimenty	Identifikácia nástroja	Charakteristika	Modernizácia Domu smútku priestorov cintorína, oplotenie			
		Význam nástroja pre naplnenie cieľa	Kľúčový				
		Kľúčoví partneri a ich úloha	Obec, podnikatelia				
		Čas implementácie nástroja	4Q/2024 - 4Q/2027				
		Potreba zdrojov pre implementáciu nástroja	Druh zdroja	Potrebný objem	Možnosti pokrytia potrieb	Väzba na programový rozpočet	
			finančný	280 000,00 €	EU fondy, dotácie, úvery, rozpočet obce	Operačný program Slovensko 2021 – 2027	
		Podmienenosť efektívnosti využitia daného nástroja	Inštitucionálna	Organizačná/procesná	Informačná	Implementácia iného nástroja	
	0		0	0	0		
Špecifický cieľ	Nástroje (opatrenia/aktivity/investície/programy/projekty) na dosiahnutie špecifického cieľa						

**„PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE KALUŽA NA ROKY 2023 – 2027 S VÝHLADOM DO ROKU 2030“**

Č.10. Podpora opatrení na zlepšovanie energetickej efektívnosti a zníženie emisií skleníkových plynov	Identifikácia nástroja	Charakteristika	Vybudovanie novej IBV				
	Znižovanie energetickej náročnosti budov (verejných bytových) rozširovanie výstavby IBV	Význam nástroja pre naplnenie cieľa	Kľúčový				
		Kľúčoví partneri a ich úloha	Obec, podnikatelia				
		Čas implementácie nástroja	4Q/2023 - 4Q/2027				
		Potreba zdrojov pre implementáciu nástroja	Druh zdroja	Potrebný objem	Možnosti pokrytia potreby	Väzba na programový rozpočet	
			finančný	350 000,00 €	EU fondy, dotácie, úvery, rozpočet obce	Operačný program Slovensko 2021 – 2027	
	Podmienenosť efektívnosti využitia daného nástroja	Inštitucionálna	Organizačná/procesná	Informačná	Implementácia iného nástroja		
0		0	0	0			
Špecifický cieľ	Nástroje (opatrenia/aktivity/investície/programy/projekty) na dosiahnutie špecifického cieľa						
Č.11. Znižovanie energetickej náročnosti budov (verejných, bytových)	Identifikácia nástroja	Charakteristika	Rozšírenie budovy MŠ a rekonštrukcia školskej kuchyne a jedálne, realizácia nového školského ihriska				
	Znižovanie energetickej náročnosti budov	Význam nástroja pre naplnenie cieľa	Kľúčový				
		Kľúčoví partneri a ich úloha	Obec, Podnikateľský subjekt				
		Čas implementácie nástroja	4Q/2023 - 4Q/2027				
		Potreba zdrojov pre implementáciu nástroja	Druh zdroja	Potrebný objem	Možnosti pokrytia potreby	Väzba na programový rozpočet	

**„PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE KALUŽA NA ROKY 2023 – 2027 S VÝHLADOM DO ROKU 2030“**

			finančný	430 000,00 €	EU fondy, dotácie, úvery, rozpočet obce	Ekologickejšia a nízkouhlíková Európa									
		Podmienenosť efektívnosti využitia daného nástroja	Inštitucionálna	Organizačná/procesná		Informačná				Implementácia iného nástroja					
			0	0		0				0					
Špecifický cieľ	Nástroje (opatrenia/aktivity/investície/programy/projekty) na dosiahnutie špecifického cieľa														
Č.12. Podpora adaptácie na zmenu klímy, prevencie rizík a odolnosti voči katastrofám	Identifikácia nástroja	Charakteristika	Modernizácia a rozšírenie obecného verejného osvetlenia a rozhlasu solárnym systémom												
	Zlepšovanie energetickej efektívnosti infraštruktúry pri zásobovaní energiou	Význam nástroja pre naplnenie cieľa	Kľúčový												
		Kľúčoví partneri a ich úloha	Obec, podnikatelia												
		Čas implementácie nástroja	4Q/2023 - 4Q/2027												
		Potreba zdrojov pre implementáciu nástroja	Druh zdroja	Potrebný objem	Možnosti pokrytia a potreby	Väzba na programový rozpočet									
			finančný	60 000,00 €	EU fondy, dotácie, úvery, rozpočet obce	Operačný program Slovensko 2021 – 2027									
		Podmienenosť efektívnosti využitia daného nástroja	Inštitucionálna	Organizačná/procesná		Informačná				Implementácia iného nástroja					
	0		0		0				0						
4.2. Postup pri implementácii PHRSR (rozdelenie úloh, činností a zodpovedností, časový harmonogram, implementačná štruktúra vrátane princípov, procesov a systému riadenia implementácie a riadenia rizík)															
Strategický cieľ	Špecifický cieľ	Nástroj	Plánovací rok	Rok 1				Rok 2				Rok 3			
			Plánovací štvrťrok	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Č. 1. Podpora opatrení	1.1. Znižovanie energetickej	1.1.1. Výstavba nájomných obecných bytov	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

**„PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE KALUŽA NA ROKY 2023 – 2027 S VÝHLADOM DO ROKU 2030“**

ní na zlepšov anie energe tickej efektív nosti a zniženi e emisii sklení kových plynov	kej náročnos ti budov (verejnýc h, bytových)																
	Milníky	M1. Výstavba nájomných obecných bytov	Zodpovedný partner:				Podnikateľské subjekty										
		M2. Prevádzkovanie nájomných obecných bytov	Zodpovedný partner:				Obec Kaluža										
Strategi cký cieľ	Špecif ický cieľ	Nástroj	Plánovací rok	Rok 1				Rok 2				Rok 3					
			Plánovací štvrťrok	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4		
Č.2. Region álna a miestn a infraštruktúr a pre pohyb ové aktivit y a voľný čas	2.1. Relaxačn o- športové aktivity	2.1.1. Výstavba relaxačno – športovej zóny a ihrisk	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	Milníky	M1. Výstavba relaxačno – športovej zóny a ihrisk	Zodpovedný partner:				Podnikateľské subjekty										
		M2. Prevádzkovanie relaxačno – športovej zóny a ihrisk	Zodpovedný partner:				Obec Kaluža										
Strategi cký cieľ	Špecif ický cieľ	Nástroj	Plánovací rok	Rok 1				Rok 2				Rok 3					
			Plánovací štvrťrok	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4		
Č.3. Podpo ra adaptá cie na zmenu klímy, preven cie rizík a odolno sti voči katastr ofám	3.1. Podpora adaptáci e na zmenu klímy, prevenci e rizík a odolnosti voči katastrof ám	3.1.1. Čistenie vodných tokov	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	Milníky	M1. Čistenie vodných tokov	Zodpovedný partner:				Podnikateľské subjekty										
		M2.	Zodpovedný partner:				Obec Kaluža										

„PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE KALUŽA NA ROKY 2023 – 2027 S VÝHLADOM DO ROKU 2030“

		Prevádzkovanie vodných tokov													
Strategický cieľ	Špecifický cieľ	Nástroj	Plánovací rok	Rok 1				Rok 2				Rok 3			
			Plánovací štvrťrok	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Č.4. Znižovanie energetickej náročnosti budov (verejných, bytových)	4.1. Znižovanie energetickej náročnosti budov (verejných, bytových)	4.1.1. Modernizácia a rozšírenie budovy na Komunitné centrum	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	Míľniky	M1. Modernizácia a rozšírenie budovy na Komunitné centrum	Zodpovedný partner:				Podnikateľské subjekty								
		M2. Spravovanie Komunitného centra	Zodpovedný partner:				Obec Kaluža								
Strategický cieľ	Špecifický cieľ	Nástroj	Plánovací rok	Rok 1				Rok 2				Rok 3			
			Plánovací štvrťrok	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Č.5. Mimo TEN-T	5.1. Miestne komunikácie	5.1.1. Modernizácia miestnych komunikácií, vybudovanie chodníkov, parkovísk, parkovacích plôch, autobusových zastávok, oddychovej zóny	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	Míľniky	M1. Modernizácia miestnych komunikácií, vybudovanie chodníkov, parkovísk, parkovacích plôch, autobusových zastávok, oddychovej zóny	Zodpovedný partner:				Podnikateľské subjekty								
		M2. Prevádzkovanie komunikácií, chodníka a príľahlých priestorov	Zodpovedný partner:				Obec Kaluža								
	Špecifický cieľ	Nástroj	Plánovací rok	Rok 1				Rok 2				Rok 3			

**„PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE KALUŽA NA ROKY 2023 – 2027 S VÝHLADOM DO ROKU 2030“**

Strategický cieľ			Plánovací štvrťrok	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Č.6. Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch	6.1. Podpora ostatnej infraštruktúry spojenej s kultúrnymi a prírodnými aktivitami regiónov	6.1.1. Modernizácia bazénu Kaluža, vybudovanie komplexných služieb Modernizácia UNIMO, OKAL	x	0	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	Míľniky	M1. Modernizácia bazénu a komplex UNIMO, OKAL	Zodpovedný partner:				Podnikateľské subjekty								
		M2. Spravovanie modernizovaných priestorov	Zodpovedný partner:				Obec Kaluža								
Strategický cieľ	Špecifický cieľ	Nástroj	Plánovací rok	Rok 1				Rok 2				Rok 3			
			Plánovací štvrťrok	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Č.7. Podpora opatrení na zlepšovanie energetickej efektívnosti a zníženie emisií skleníkových plynov	7.1. Znižovanie energetickej náročnosti budov	7.1.1. Vybudovanie fotovoltiky	x	0	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	Míľniky	M1. Modernizácia budov vybudovanie fotovoltiky	Zodpovedný partner:				Podnikateľské subjekty								
		M2. Prevádzkovanie budov	Zodpovedný partner:				Obec Kaluža								
Strategický cieľ	Špecifický cieľ	Nástroj	Plánovací rok	Rok 1				Rok 2				Rok 3			
			Plánovací štvrťrok	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Č.8. Zlepšenie kvality	8.1. Výstavba verejných	8.1.1. Výstavba a modernizácia kanalizácie a vody	x	0	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

**„PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE KALUŽA NA ROKY 2023 – 2027 S VÝHLADOM DO ROKU 2030“**

vôd a stavu v zásobovaní vodou a čistení odpadových vôd	vodovodov v obciach pod 2 000 obyvateľov súbežne s výstavbou stokovej siete																
	Mílniky	M1. Modernizácia vodovodu a kanalizácie	Zodpovedný partner:				Podnikateľské subjekty										
		M2. Spravovanie vodovodu a kanalizácie	Zodpovedný partner:				Obec Kaluža										
Strategický cieľ	Špecifický cieľ	Nástroj	Plánovací rok	Rok 1				Rok 2				Rok 3					
			Plánovací štvrťrok	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4		
Č.9. Sociálne inovácie a experimenty	9.1. Sociálne inovácie a experimenty	9.1.1. Modernizácia Domu smútku priestorov cintorína, oplatenie	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	Mílniky	M1. Dobudovanie priestorov cintorína	Zodpovedný partner:				Podnikateľské subjekty										
		M2. Spravovanie cintorína	Zodpovedný partner:				Obec Kaluža										
Strategický cieľ	Špecifický cieľ	Nástroj	Plánovací rok	Rok 1				Rok 2				Rok 3					
			Plánovací štvrťrok	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4		
Č.10. Podpora opatrení na zlepšovanie energetickej efektívnosti a zníženie emisií skleníkových plynov	10.1. Znižovanie energetickej náročnosti budov (verejných, bytových)	10.1.1. Vybudovanie novej IBV	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	Mílniky	M1. Príprava plôch pre IBV	Zodpovedný partner:				Podnikateľské subjekty										

**„PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE KALUŽA NA ROKY 2023 – 2027 S VÝHLADOM DO ROKU 2030“**

		M2. Spravovanie plôch	Zodpovedný partner:				Obec Kaluža								
Strategický cieľ	Špecifický cieľ	Nástroj	Plánovací rok	Rok 1				Rok 2				Rok 3			
			Plánovací štvrťrok	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Č.11. Podpora opatrení na zlepšovanie energetickej efektívnosti a zníženie emisií skleníkových plynov	11.1. Znižovanie energetickej náročnosti budov (verejných, bytových)	11.1.1. Rozšírenie budovy MŠ a rekonštrukcia školskej kuchyne a jedálne, realizácia nového školského ihriska	x	0	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	Míľniky	M1. Rozšírenie budovy MŠ a príľahých priestorov	Zodpovedný partner:				Podnikateľské subjekty								
		M2. Prevádzkovanie MŠ	Zodpovedný partner:				Obec Kaluža								
Strategický cieľ	Špecifický cieľ	Nástroj	Plánovací rok	Rok 1				Rok 2				Rok 3			
			Plánovací štvrťrok	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Č.12. Využívanie výhod digitalizácie pre občanov, podniky a vlády	12.1. Modernizácia poskytovania verejných služieb	12.1.1. Modernizácia a rozšírenie obecného verejného osvetlenia a rozhlasu solárnym systémom	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	Míľniky	M1. Modernizácia verejného osvetlenia a rozhlasu	Zodpovedný partner:				Podnikateľské subjekty, ŽP								
		M2. Prevádzkovanie obecného verejného osvetlenia a rozhlasu	Zodpovedný partner:				Obec Kaluža								

4.3. Systém monitorovania a hodnotenia naplňovania PHRSR

Cieľom monitorovania a hodnotenia naplňovania tohto Aktualizovaného PHRSR obce Kaluža je zabezpečiť plynulé naplňovanie všetkých stanovených cieľov a priorít.

Zodpovednosť za monitorovanie hodnôt, vyhodnocovanie indikátorov, míľnikov, ako aj za spracovanie správ o výsledkoch monitoringu nesie starosta obce, ktorý ich bude pripravovať na základe spolupráce s poverenými zamestnancami Obecného úradu v súčinnosti s podnikateľskými partnermi, ktorí sú zapojení do procesu implementácie PHRSR.

Vstupnými údajmi pre monitorovacie správy bude najmä evidencia vedená obecným úradom.

**„PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE KALUŽA NA ROKY 2023 – 2027 S VÝHLADOM DO ROKU 2030“**

*Monitorovanie sa bude realizovať raz ročne a bude mať podobu taxatívneho vymedzenia realizovaných aktivít v kombinácii s vyhodnotením stanovených indikátorov a míľnikov.
Monitorovacie správy budú predkladané obecnému zastupiteľstvu, ktorý je kompetentným orgánom správy hodnotiť a prijímať závery.*

Prehľad monitorovania indikátorov, míľnikov prezentuje nasledovná tabuľka:

Názov indikátora/ míľnika/ ukazovateľa efektívnosti	Spôsob monitorovania	Časové body monitorovania	Územná podrobnosť monitorovania	Zodpovednosť za monitoring
<i>Investovaný finančný objem Výstavba nájomných obecných bytov</i>	<i>Evidencia OcÚ</i>	<i>1x ročne</i>	<i>Obec</i>	<i>Starosta obce, Podnikateľské subjekty v spolupráci s obcou</i>
<i>Investovaný finančný objem Výstavba relaxačno – športovej zóny a ihrísk</i>	<i>Evidencia OcÚ</i>	<i>1x ročne</i>	<i>Obec</i>	<i>Starosta obce, Podnikateľské subjekty v spolupráci s obcou</i>
<i>Investovaný finančný objem Čistenie vodných tokov</i>	<i>Evidencia OcÚ</i>	<i>1x ročne</i>	<i>Obec</i>	<i>Starosta obce, Podnikateľské subjekty v spolupráci s obcou</i>
<i>Investovaný finančný objem Modernizácia a rozšírenie budovy na Komunitné centrum</i>	<i>Evidencia OcÚ</i>	<i>1x ročne</i>	<i>Obec</i>	<i>Starosta obce, Podnikateľské subjekty v spolupráci s obcou</i>
<i>Investovaný finančný objem Modernizácia miestnych komunikácií, vybudovanie chodníkov, parkovísk, parkovacích plôch, autobusových zastávok, oddychovej zóny</i>	<i>Evidencia OcÚ</i>	<i>1x ročne</i>	<i>Obec</i>	<i>Starosta obce, Podnikateľské subjekty v spolupráci s obcou</i>
<i>Investovaný finančný objem Modernizácia bazénu Kaluža, vybudovanie komplexných služieb a Modernizácia</i>	<i>Evidencia OcÚ</i>	<i>1x ročne</i>	<i>Obec</i>	<i>Starosta obce, Podnikateľské subjekty v spolupráci s obcou</i>

**„PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE KALUŽA NA ROKY 2023 – 2027 S VÝHLADOM DO ROKU 2030“**

<i>UNIMO, OKAL, vybudovanie komplexných služieb</i>				
<i>Investovaný finančný objem Vybudovanie fotovoltiky</i>	<i>Evidencia OcÚ</i>	<i>1x ročne</i>	<i>Obec</i>	<i>Starosta obce, Podnikateľské subjekty v spolupráci s obcou</i>
<i>Investovaný finančný objem Výstavba a modernizácia kanalizácie a vody</i>	<i>Evidencia OcÚ</i>	<i>1x ročne</i>	<i>Obec</i>	<i>Starosta obce, Podnikateľské subjekty v spolupráci s obcou</i>
<i>Investovaný finančný objem Modernizácia Domu smútku priestorov cintorína, oplotenie</i>	<i>Evidencia OcÚ</i>	<i>1x ročne</i>	<i>Obec</i>	<i>Starosta obce, Podnikateľské subjekty v spolupráci s obcou</i>
<i>Investovaný finančný objem Vybudovanie novej IBV</i>	<i>Evidencia OcÚ</i>	<i>1x ročne</i>	<i>Obec</i>	<i>Starosta obce, Podnikateľské subjekty v spolupráci s obcou</i>
<i>Investovaný finančný objem Rozšírenie budovy MŠ a rekonštrukcia školskej kuchyne a jedálne, realizácia nového školského ihriska</i>	<i>Evidencia OcÚ</i>	<i>1x ročne</i>	<i>Obec</i>	<i>Starosta obce, Podnikateľské subjekty v spolupráci s obcou</i>
<i>Investovaný finančný objem Modernizácia a rozšírenie obecného verejného osvetlenia a rozhlasu solárnym systémom</i>	<i>Evidencia OcÚ</i>	<i>1x ročne</i>	<i>Obec</i>	<i>Starosta obce, Podnikateľské subjekty v spolupráci s obcou</i>

5. Plán využitia/aktivizácie zdrojov vrátane finančného plánu

Uvedie sa plán využitia/aktivizácie zdrojov, najmä finančných v podobe finančného plánu implementácie stratégie pre obdobie 1+2 roky a výhľad obsahujúci rozdelenie všetkých zdrojov na programovacie obdobie,

**„PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE KALUŽA NA ROKY 2023 – 2027 S VÝHLADOM DO ROKU 2030“**

jednotlivé implementačné nástroje (opatrenia, investície, programy, projekty a aktivity) (výstup kroku 6.8. Metodiky. Finančný plán a obdobne aj plán využitia/aktivizácie zdrojov sa odporúča spracovať v nasledujúcej forme:

Identifikátor	Strategický cieľ (označenie a názov)	Rok			Spolu	Program/podprogram rozpočtu
		N	N+1	N+2		
Špecifický cieľ (označenie)		2024	2025	2026	2024-2027	
1.1.1. Znižovanie energetickej náročnosti budov (verejných, bytových)	1.1.2. Výstavba nájomných obecných bytov	700 000,00 EUR	0,00 EUR	4 000 000,00 EUR	4 700 000,00 EUR	Vlastné, štátny rozpočet, EU
2.1.1. Relaxačno-športové aktivity	2.1.2. Výstavba relaxačno – športovej zóny a ihrísk	300 000,00 EUR	0,00 EUR	0,00 EUR	300 000,00 EUR	Vlastné, štátny rozpočet, EU
3.1.1. Preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami viazané na vodný tok	3.1.2. Čistenie vodných tokov	0,00 EUR	800 000,00 EUR	0,00 EUR	800 000,00 EUR	Vlastné, štátny rozpočet, EU
4.1.1. Znižovanie energetickej náročnosti budov (verejných, bytových)	4.1.2. Modernizácia a rozšírenie budovy na Komunitné centrum	0,00 EUR	220 000,00 EUR	0,00 EUR	220 000,00 EUR	Vlastné, štátny rozpočet, EU
5.1.1. Miestne komunikácie	5.1.2. Modernizácia miestnych komunikácií, vybudovanie chodníkov, parkovísk, parkovacích plôch, autobusových zastávok, oddychovej zóny	0,00 EUR	0,00 EUR	0,00 EUR	1 800 000,00 EUR	Vlastné, štátny rozpočet, EU
6.1.1. Podpora ostatnej infraštruktúry spojenej s kultúrnymi a prírodnými aktivitami regiónov	6.1.2. Modernizácia bazénu Kaluža, vybudovanie komplexných služieb a Modernizácia UNIMO, OKAL, vybudovanie komplexných služieb	500 000,00 EUR	0,00 EUR	600 000,00 EUR	1 100 000,00 EUR	Vlastné, štátny rozpočet, EU
7.1.1. Znižovanie energetickej náročnosti budov (verejných, bytových)	7.1.2. Vybudovanie fotovoltiky	80 000,00 EUR	0,00 EUR	0,00 EUR	80 000,00 EUR	Vlastné, štátny rozpočet, EU

**„PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE KALUŽA NA ROKY 2023 – 2027 S VÝHLADOM DO ROKU 2030“**

8.1.1. Výstavba verejných vodovodov v obciach pod 2 000 obyvateľov súbežne s výstavbou stokovej siete	8.1.2. Výstavba a modernizácia kanalizácie a vody	0,00 EUR	0,00 EUR	0,00 EUR	1 300 000,00 EUR	Vlastné, štátny rozpočet, EÚ
9.1.1. Sociálne inovácie a experimenty	9.1.2. Modernizácia Domu smútku priestorov cintorína, oploenie	280 000, 00 EUR	0,00 EUR	0,00 EUR	280 000,00 EUR	Vlastné, štátny rozpočet, EÚ
10.1.1. Znižovanie energetickej náročnosti budov (verejných, bytových) rozširovanie výstavby IBV	10.1.2. Vybudovanie novej IBV	0, 00 EUR	0,00 EUR	0,00 EUR	350 000,00 EUR	Vlastné, štátny rozpočet, EÚ
11.1.1. Znižovanie energetickej náročnosti budov	11.1.2. Rozšírenie budovy MŠ a rekonštrukcia školskej kuchyne a jedálne, realizácia nového školského ihriska	0,00 EUR	0,00 EUR	0,00 EUR	430 000,00 EUR	Vlastné, štátny rozpočet, EÚ
12.1.1. Modernizácia poskytovania verejných služieb	12.1.2. Modernizácia a rozšírenie obecného verejného osvetlenia a rozhlasu solárnym systémom	0,00 EUR	0,00 EUR	0,00 EUR	60 000,00 EUR	Vlastné, štátny rozpočet, EÚ
5. Riziká implementácie a ich prevencia						
Popis rizika	Väzba rizika na cieľ resp. nástroj implementácie PHRSR	Zhodno tenie význam nosti rizika	Opatrenie na zníženie rizika	Spôsob monitorov ania rizika	Zodpovednosť za monitorovanie a realizáciu opatrenia	
Personálne riziko - nedostatočný počet osôb poskytujúcich informácie	Všetky ciele a nástroje	Význam né	Sledovanie zverejňovania výziev. Spolupráca s poradenskými a konzultačnými firmami zameranými na projektovú prípravu	Počet predložený ch projektov v rámci zverejnený ch výziev	Starosta obce a zastupiteľstvo obce Kaluža, Projektový manažér	
Riziko nepripravenosti čerpania finančných prostriedkov EÚ	Všetky ciele a nástroje	Význam né	Spolupráca s poradenskými a	Priebežná kontrola plnenia rozpočtu	Starosta obce a zastupiteľstvo obce Kaluža	

**„PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE KALUŽA NA ROKY 2023 – 2027 S VÝHLADOM DO ROKU 2030“**

<i>a finančných prostriedkov zo štátu</i>			<i>konzultačnými firmami zameranými na projektovú prípravu</i>	<i>v kontexte efektívnosti a účelnosti</i>	
<i>Riziko negatívneho vplyvu na životné prostredie pri realizácii konkrétnych aktivít</i>	<i>Všetky ciele a nástroje</i>	<i>Významné</i>	<i>Hospodárnosť fungovania samosprávy. Dôsledné a zodpovedné rozpočtovanie</i>	<i>Priebežná kontrola plnenia rozpočtu v kontexte efektívnosti a účelnosti</i>	<i>Starosta obce a zastupiteľstvo obce Kaluža</i>
<i>Riziko nedostatku vlastných finančných zdrojov obce na spolufinancovanie projektov</i>	<i>Všetky ciele a nástroje</i>	<i>Významné</i>	<i>Každoročné stanovenie priorít financovania. Hospodárnosť fungovania samosprávy. Dôsledné a zodpovedné rozpočtovanie</i>	<i>Priebežná kontrola plnenia rozpočtu v kontexte efektívnosti a účelnosti</i>	<i>Starosta obce a zastupiteľstvo obce Kaluža</i>
<i>Riziko nezískania grantov z fondov EÚ</i>	<i>Všetky ciele a nástroje</i>	<i>Významné</i>	<i>Aktívne vyhľadávanie informácií o príprave a realizácii</i>	<i>Sledovanie aktuálneho stavu</i>	<i>Starosta obce a zastupiteľstvo obce Kaluža</i>
<i>Riziko zmeny politických priorít</i>	<i>Všetky ciele a nástroje</i>	<i>Významné</i>	<i>Aktívne vyhľadávanie informácií</i>	<i>Sledovanie aktuálneho stavu</i>	<i>Starosta obce a zastupiteľstvo obce Kaluža</i>
<i>Riziko negatívneho vplyvu pandémie COVID-19 na implementáciu zámerov</i>	<i>Všetky ciele a nástroje</i>	<i>Významné</i>	<i>Aktívne vyhľadávanie informácií o tejto skutočnosti</i>	<i>Sledovanie aktuálneho stavu</i>	<i>Starosta obce a zastupiteľstvo obce Kaluža</i>
<i>Riziko výkyvov klímy a ohrozenie živelnými pohromami</i>	<i>Všetky ciele a nástroje</i>	<i>Významné</i>	<i>Aktívne vyhľadávanie informácií o negatívach</i>	<i>Sledovanie aktuálneho stavu</i>	<i>Starosta obce a zastupiteľstvo obce Kaluža</i>
<i>Riziko kybernetických hrozieb</i>	<i>Všetky ciele a nástroje</i>	<i>Významné</i>	<i>Aktívne vyhľadávanie informácií</i>	<i>Sledovanie aktuálneho stavu</i>	<i>Starosta obce a zastupiteľstvo obce Kaluža</i>
<i>Riziko blízkosti vojnového konfliktu za našimi hranicami</i>	<i>Všetky ciele a nástroje</i>	<i>Významné</i>	<i>Aktívne vyhľadávanie informácií</i>	<i>Sledovanie aktuálneho stavu</i>	<i>Starosta obce a zastupiteľstvo obce Kaluža</i>
6. Riadenie implementácie					
<i>Pravidlá, procesy a štruktúry riadenia implementácie Aktualizovaného PHRSR obce Kaluža prezentuje nasledujúca tabuľka. Monitorovanie sa bude realizovať raz ročne a bude mať podobu taxatívneho vymedzenia realizovaných aktivít v kombinácii s vyhodnotením stanovených indikátorov a míľnikov.</i>					

**„PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE KALUŽA NA ROKY 2023 – 2027 S VÝHLADOM DO ROKU 2030“**

<i>Monitorovacie správy riadenia budú predkladané obecnému zastupiteľstvu podľa príslušnosti jednotlivých napĺňaných priorít v rámci PHRSR, ktoré sú kompetentnými orgánmi správy oponovať, hodnotiť a prijímať ďalšie rozhodnutia.</i>			
Názov štruktúry kontroly implementácie PHRSR	Úlohy a kompetencie v rámci implementácie PHRSR		
<i>Zastupiteľstvo</i>	<i>Schvaľovací orgán Aktualizovaného PHRSR. Na základe predkladaných monitorovacích správ hodnotí plnenie plánovaných aktivít v rámci jednotlivých priorít PHRSR. Rozhoduje o prípadnej ďalšej aktualizácii PHRSR pre ďalšie obdobie.</i>		
<i>Stály orgán kontroly, riadenia a koordinácie v území</i>	<i>Starosta obce Kaluža</i>		
	<i>Obecné zastupiteľstvo obce Kaluža</i>		
Názov štruktúry riadenia implementácie PHRSR	Členovia a ich funkcie	Popis kompetencií štruktúry implementácie pri implementácii PHRSR	Popis princípov práce štruktúry implementácie, organizácie práce a rozhodovacích procesov
<i>Riadiaci výbor</i>	<i>Starosta obce Kaluža Zastupiteľstvo obce Kaluža</i>	<i>Rozhodovací orgán - zadáva úlohy, kontroluje ich plnenie. Spolupracuje s vyššími úrovňami vlády pri realizácii projektov</i>	<i>Riadiaci výbor sa stretáva 1x za rok a vyhodnocuje priebežné napĺňanie cieľov PHRSR, stanovuje priority realizácie a zadáva úlohy výkonným zamestnancom</i>
<i>Gestor starosta</i>	<i>Starosta obce Kaluža</i>	<i>Koordinuje realizované aktivity a kontroluje ich naplnenie</i>	<i>Je na čele riadiaceho výboru. Zvoláva a vedie jeho rokovanie</i>
Názov výkonnej štruktúry v procese implementácie PHRSR	Členovia a ich funkcie	Popis kompetencií štruktúry implementácie pri implementácii PHRSR	Popis princípov práce štruktúry implementácie, organizácie práce a rozhodovacích procesov
<i>Koordinátor tvorby stratégie</i>	<i>Starosta obce Kaluža Externý dodávateľ</i>	<i>Koordinuje činnosti spojené s tvorbou implementácie. Metodicky usmerňuje tvorbu PHRSR, spracováva finálny dokument.</i>	<i>Sú kľúčovými aktérmi pri tvorbe PHRSR. Zodpovedajú za kvalitu poskytovaných údajov a zabezpečenie participatívnej tvorby PHRSR Je poradným orgánom v procese PHRSR. Zodpovedá za metodickú správnosť vypracovaného dokumentu.</i>
<i>Tím pre koordináciu implementácie</i>	<i>Starosta obce a obecné zastupiteľstvo obce Kaluža Projektový manažér</i>	<i>Koordinuje realizované aktivity. Tvorí a realizuje komunikačnú stratégiu implementácie PHRSR.</i>	<i>Rieši kľúčové logistické a realizačné otázky implementácie PHRSR.</i>

**„PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE KALUŽA NA ROKY 2023 – 2027 S VÝHLADOM DO ROKU 2030“**

<i>Tím logistickej podpory</i>	<i>Starosta obce OZ, Zamestnanci OcÚ Kaluža</i>	<i>Podieľajú sa na realizácii nástrojov a opatrení v PHRSR, na zbere dát potrebných pre monitoring plnenia PHRSR. Poskytujú technickú a administratívnu podporu.</i>	<i>Podporná štruktúra pri tvorbe a realizácii PHRSR. Zodpovedajú za zber dát potrebných pre monitorovanie a vyhodnotenie plnenia PHRSR.</i>
8. Odporúčania a požiadavky vyplývajúce zo spracovania PHRSR			
8.1. Odporúčania a požiadavky vyplývajúce zo spracovania PHRSR pre nadradené a nižšie úrovne strategického riadenia			
<i>Obec Kaluža rieši v rámci svojho aktualizovaného PHRSR viacero problémových oblastí, ktorých riešenie si vyžaduje kooperáciu s vyššími úrovňami vlády a zodpovednými inštitúciami. Riešenie uvedených oblastí si vyžaduje intervencie ako z regionálnej úrovne – VÚC KE, tak aj národnej úrovne – príslušné rezortné ministerstvá.</i> <i>Obec Kaluža má záujem riešiť viaceré oblasti života, ktoré sú v súlade s prioritami nadradených vlád (napr. budovanie nájomných bytov, podpora energetických inovatívnych technológií v modernizovaných budovách), preto je žiadúce, aby vyššie úrovne vlády reflektovali požiadavky obce v strategickom plánovaní i riadení rozvoja.</i>			
8.2. Odporúčania a požiadavky pre partnerské a spolupracujúce subjekty			
- <i>Obecný úrad Kaluža, zamestnanci úradu, ktorí sa podieľajú na realizácii nástrojov a opatrení v PHRSR, na zbere dát potrebných pre monitoring a hodnotenie plnenia PHRSR. Poskytujú technickú a administratívnu podporu.</i> - <i>Miestni podnikatelia a investori, ktorí realizujú samostatne aktivity v rámci vybraných nástrojov PHRSR podľa oblasti pôsobnosti; poskytujú súčinnosť a spolupodieľajú sa na realizácii vybraných nástrojov PHRSR podľa oblasti pôsobnosti. Poskytujú podnety pre aktualizáciu PHRSR, dáta pri monitoringu a hodnotení plnenia PHRSR.</i> - <i>Neziskové organizácie pôsobiace v obci Kaluža, ktoré spolupracujú a spolupodieľajú sa na realizácii vybraných nástrojov PHRSR podľa oblasti pôsobnosti. Poskytujú podnety pre aktualizáciu PHRSR a potrebné dáta pri monitoringu a hodnotení plnenia PHRSR.</i> - <i>Spolky, kluby, ktoré spolupracujú a spolupodieľajú sa na realizácii vybraných nástrojov PHRSR podľa oblasti pôsobnosti. Poskytujú podnety pre aktualizáciu PHRSR a potrebné dáta pri monitoringu a hodnotení plnenia PHRSR.</i> - <i>Orgány verejnej správy, spolupráca a konzultácie pri implementácii vybraných nástrojov;</i> - <i>Občania obce, ktorí spolupracujú a poskytujú konzultácie pri implementácii vybraných nástrojov; kontrolný orgán; poskytujú podnety pre aktualizáciu PHRSR. Kontrolujú napĺňanie cieľov PHRSR.</i>			
8.3. Záverečná správa			
<i>Potreba spracovania aktualizovaného PHRSR pre obec Kaluža bola identifikovaná v auguste 2023, kedy bolo prijaté rozhodnutie spracovať daný dokument.</i> <i>Gestorom tvorby PHRSR bol Jozef FIC, starosta obce Kaluža, Kaluža 4, 072 36 Kaluža, Email: urad@kaluza.sk +421 905 924 053.</i> <i>Koordinátorom tvorby PHRSR, Jozef FIC, starosta obce Kaluža.</i> <i>Pre spracovanie dokumentu bola zvolená spolupráca s externým dodávateľom – Iveta Ondarišinová, administrátor a kolektív.</i> <i>Je potrebné zdôrazniť, že tvorba aktualizácie tohto PHRSR sa realizovala počas dôsledkov krízovej situácie v krajine spôsobenej ekonomickej a vojnovnej hrozby, čo do značnej miery eliminovalo a vo veľkej miere uprednostnené virtuálne stretnutia a diskusie realizované počas celej doby tvorby PHRSR.</i>			

„PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE KALUŽA NA ROKY 2023 – 2027 S VÝHLADOM DO ROKU 2030“

Pripravné práce na tvorbe PHRSR začali už v júli 2023 a to zberom údajov relevantných pre vyhodnotenie predchádzajúceho PHSR obce Kaluža na obdobie rokov 2019 – 2023. Zistenia boli následne konzultované na stretnutí, na základe čoho boli identifikované závery pôvodného PHSR.

Tieto boli potom konfrontované s prioritami vedenia a potrebami rozvoja územia a boli prehodnotené.

Po vyhodnotení analytickej fázy tvorby PHRSR bola pripravená „Vstupná správa“, ktorá bola Gestorom obce Kaluža schválená v septembri 2023.

Súbežne prebiehali opakované stretnutia s cieľom získať kvalitatívne informácie o súčasnom stave v sledovaných oblastiach, zmapovali sa problémové oblasti, priority rozvoja do ďalšieho obdobia. S rovnakým zámerom boli realizované verejné diskusie otvorené pre zapojenie občanov, podnikateľských subjektov, neziskových organizácií a občanov.

Súčasťou analýzy bol realizovaný prieskum. Výsledkom tejto etapy spracovania PHRSR boli spracované samostatné analýzy jednotlivých oblastí a vyhodnotenie v podobe čiastkových a celkovej analýzy SWOT a syntézy TOWS. Analýza SWOT zohľadňuje hodnotenie vedenie obce, vrátane zapojenia verejnosti, poslancov obce.

Všetky výsledky analytickej fázy boli spracované a návrh strategického prístupu k rozvoju obce prerokované.

V mesiaci august bol pripravený návrh, následne konkrétne rozpracovanie vlastnej stratégie, implementácie, financovania, monitorovania a vyhodnocovania Aktualizácie PHRSR a to na základe konzultácií s relevantnými zamestnancami OcÚ, vedením obce a obecným zastupiteľstvom obce Kaluža.

Všetky práce boli realizované v súlade s Metodikou a bol pripravený Návrh Aktualizácie PHRSR a spolu so Vstupnou správou a Oznámením o hodnotení strategického dokumentu.

Následne bola spracovaná Správa odborne spôsobilou osobou v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a v zmysle príslušným orgánom definovaného rozsahu hodnotenia.

Spracovanie a schválenie „OZNÁMENIA O VYPRACOVANÍ STRATEGICKÉHO DOKUMENTU“

podľa § 5 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších noviel.

Gestor zabezpečil výsledné znenie na schválenie na základe Správy o hodnotení, záverečného stanoviska príslušného orgánu a vyhodnotených námetov a pripomienok z procesu prerokovania vrátane prerokovania v pracovnej skupine schvaľujúceho orgánu územnej samosprávy.

Zaslaním vyjadrenia pre aktualizáciu strategického dokumentu PHRSR, OÚ odbor starostlivosti o životné prostredie v Michalovciach, ktoré bolo schválené dňa 20.10.2023.

PHRSR na základe výstupov procesu prerokovania je predložený gestorom na schválenie obecnému zastupiteľstvu obce Kaluža.

Pred zverejnením návrhu PHRSR na webovom sídle gestora je potrebné tento návrh prerokovať so všetkými kľúčovými partnermi, t. j. partnermi, ktorí sa priamo majú podieľať na jeho implementácii, či už svojimi aktivitami, alebo zdrojmi. Konsenzus týchto partnerov je podmienkou ich účasti na implementácii a úspešnosti tohto navrhovaného PHRSR.

Finálna podoba tohto dokumentu odovzdaná s schválená Obecným zastupiteľstvom obce Kaluža, uznesením číslo 144/2023 zo dňa 14.12.2023.

Zverejnenie: <https://www.kaluza.sk/>

Schválením a zverejnením PHRSR sa dokument stáva základným nástrojom strategického riadenia rozvoja obce a začína jeho implementačná fáza.

Za tvorbu záverečnej správy je zodpovedný koordinátor tvorby stratégie, starosta obce Kaluža.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Kaluža je vlastníctvom obce Kaluža.

Akékoľvek zneužitie autorského práva fyzickou alebo právnickou osobou, kopírovanie celku alebo jeho časti alebo iné zneužitie má za následok trestnoprávnu zodpovednosť!

Autorské práva a systém, formu a obsah spracovania a zoradenia jednotlivých informácií sú vyhradené pre spracovateľa projektu.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Kaluža je dielom Iveta Ondarišinová a kolektív.

9. Využitie literárne zdroje

**„PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE KALUŽA NA ROKY 2023 – 2027 S VÝHLADOM DO ROKU 2030“**

Metodika tvorby a implementácie programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja regiónov, programov rozvoja obcí a skupín obcí s uplatnením princípov udržateľného smart (inteligentného, rozumného) rozvoja (2020).

Operačný program Slovensko 2021 – 2027 (prostredníctvom IUS – Integrovanej územnej stratégie (2021).

Vstupná správa pre spracovanie PHRSR/IUS VUC Košický samosprávny kraj (2021).

RADA PARTNERSTVA KOŠICKÉHO KRAJA pre integrovaný územný rozvoj Košický samosprávny kraj (2021).

Štatistický úrad SR – štatistiky okresu Michalovce (2021).

Webová stránka obce Kaluža: <https://www.kaluza.sk/>

10. Prílohy

Doplňujúce informácie relevantné pre tvorbu Aktualizácie tohto PHRSR a rozhodovanie o jeho schválení:

„Komunitný plán sociálnych služieb obce Kaluža 2023 – 2030“

„Územný plán obce Kaluža“